

WSTĘP

Niniejsze opracowanie stanowi część projektową zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzycza, składającego się z następujących części:

- A Uwarunkowania rozwoju gminy Górzycza
- B KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GÓRZYCA**
- C Rysunek Studium na kopii mapy topograficznej w skali 1:25000 określający kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Górzycza , a także granice obszarów wg art. 10 ust. 2 Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

I. CZĘŚĆ OGÓLNA

I.1 PRZEDMIOT OPRACOWANIA I PODSTAWA OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzycza zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy Górzycza Nr XXX/279/98 z dnia 16 czerwca 1998 r.

Niniejsze opracowanie wykonane zostało w trybie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U. z 2003 r. Nr 80 , poz. 717) oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 roku w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

Podstawę formalną opracowania stanowi umowa zawarta pomiędzy Urzędem Gminy w Górzycy (ul. 1 Maja 1; 69-113 Górzycza) a Autorską Pracownią Architektury arch. Konikowski Marek w Gorzowie Wlkp. (ul. Kazimierza Wielkiego 77; 66-400 Gorzów Wlkp.) w 2005 r.

I.2 METODYKA OPRACOWANIA

Opracowanie wykonano zgodnie z wcześniej przyjętymi zasadami w układzie III-fazowym:

I Faza obejmowała problematykę określenia głównych uwarunkowań rozwoju zewnętrznych i wewnętrznych – diagnozę zmian w stosunku do zatwierdzonego studium w 1998 roku.

II Faza obejmowała określenie możliwości rozwoju i określenia problemów głównych, zakończona syntezą diagnozy. W ramach fazy II przeprowadzono analizy problemowe oraz analizę szans i zagrożeń (SWOT)

III Faza obejmuje wykonanie projektu zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Górzycza.

II. PODSTAWOWE PROBLEMY ROZWOJU

Rozpoznanie obecnego stanu zagospodarowania przestrzennego w stosunku do założeń studium z 1998 roku , w ramach diagnozy, opracowań analitycznych oraz wynikających z syntezy uwarunkowań stanowi podstawę do identyfikacji grup problemowych wymagających rozwiązania.

Identyfikację problemów głównych przedstawiono w zakresie:

1. problematyki środowiska przyrodniczego i kulturowego,

2. problematyki społeczno-gospodarczej,
3. problematyki kształtowania przestrzeni,
4. problematyki obsługi technicznej i komunikacji.

III. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY

Dla realizacji założonych kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów określa się dopuszczalny zakres i ograniczenia tych zmian , a także wytyczne celów i określonych zasad zagospodarowania.

Przy występujących zróżnicowanych uwarunkowaniach rozwoju gminy tworzy się trzystopniowy podział strefowy:

III.1. STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

- ≡ Północna strefa potencjalnego rozwoju z ośrodkiem węzłowym aktywizacji gospodarczej w miejscowości **Ługi Górzyckie**,
- ≡ Południowa i centralna strefa z ośrodkiem administracyjnym w miejscowości **Górzycyca** - aktywizacji gospodarczej oraz zachowania istniejących walorów kulturowych i przyrodniczych
- ≡ Wschodnia strefa zachowania istniejącego zagospodarowania ruralistycznego oraz z ośrodkiem węzłowym w miejscowości **Czarnów**.

Ustalone, ogólne zasady (kierunki) zagospodarowania przestrzennego odnoszą się do obszarów funkcjonalnych, nie są tożsame z granicami obrębów administracyjnych oraz ustaleniami granic w/w stref polityki przestrzennej, ponieważ wynikają z uwarunkowań środowiska przyrodniczego i istniejącego zagospodarowania przestrzennego

III.1.1. Północna strefa potencjalnego rozwoju z ośrodkiem węzłowym aktywizacji gospodarczej w miejscowości Ługi Górzyckie.

Obszar strefy / Ługi Górzyckie, Chyrzyno, Żabczyn, Ługi Górzyckie – stacja PKP/ wypełnia północną część gminy i charakteryzuje się:

- występowaniem stosunkowo dużych obszarów łąk i pastwisk,
- koncentracją terenów potencjalnej aktywizacji gospodarczej (tereny strefy działalności gospodarczej, ośrodki produkcji rolnej, tereny agroturystyki)
- koncentracją terenów górniczych (przewaga złóż ropy naftowej i gazu)
- dobrymi połączeniami komunikacyjnymi z ośrodkami wyższego rzędu (Słubice, Gorzów Wlkp.) oraz bezpośrednimi dowiązaniem do dróg krajowych,

III.1.2. Południowa i centralna strefa z ośrodkiem administracyjnym w miejscowości GÓRZYCYCA – aktywizacji gospodarczej oraz zachowania istniejących walorów kulturowych i przyrodniczych.

Strefa obejmuje południowy i centralny obszar gminy / Górzycyca, Owczary, Pamięcin, Laski Lubuskie, Radówek/ , charakteryzuje się ona:

- koncentracją infrastruktury technicznej,
- występowaniem obszarów o niskiej produktywności rolniczej

- koncentracją potencjału administracyjnego – siedziba gminy,
- występowaniem atrakcyjnych obszarów krajobrazowych i prawnie chronionych wzdłuż rzeki Odry przydatnych do rozwoju turystyki wodnej, pieszej, rowerowej, stacjonarnej,
- występowaniem drogi wodnej i żeglownej rzeki Odry,
- dobrymi połączeniami komunikacyjnymi z ośrodkami wyższego rzędu w kraju (Słubice, Gorzów Wlkp.) i Unii Europejskiej (Berlin)

Uwarunkowania powyższe tworzą szansę intensywnego rozwoju strefy i koniecznych przekształceń przestrzennych zgodnych z zasadą zrównoważonego rozwoju w kierunku osadnictwa, szkolnictwa wyższego (Wydział Ochrony Środowiska Viadriny- campus seminaryjny), energetycznego (elektrownie wiatrowe), administracji, turystyki (port i baza turystyki na Odrze).

III.1.3. Wschodnia strefa zachowania istniejącego zagospodarowania ruralistycznego oraz aktywizacji gospodarczej z ośrodkiem węzłowym w miejscowości CZARNÓW.

Obszar strefy obejmuje wschodnią część gminy / Czarnów, Żabice, Stańsk, Spudłów/ i charakteryzuje się:

- dużym zróżnicowaniem środowiska przyrodniczego (występowanie zróżnicowanej roślinności, bogata sieć hydrograficzna przy małej zmienności ukształtowania terenu) charakterystycznego dla pradoliny ujścia Warty,
- występowaniem obszarów o średniej i wysokiej produktywności gleb, użytków zielonych zmeliorowanych (wzdłuż drogi Kostrzyn-Poznań),
- występowaniem atrakcyjnych obszarów prawnie chronionych – potencjalne tereny turystyki kwalifikowanej (przy drodze Kostrzyn-Poznań),
- występowaniem dużych obszarów leśnych (lasy ochronne),

III.2 PRIORYTETY ORAZ SZCZEGÓŁOWE KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA W STREFACH POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Za cele priorytetowe uznaje się intensywny rozwój strefy, w tym:

- rozwój zainwestowania w zakresie działalności gospodarczej (przemysł spożywczy, rolnictwo, usługi),
- rozwój turystyki transgranicznej oraz wypoczynku świątecznego dla przyległych aglomeracji (Berlin),
- rozwój mieszkalnictwa oraz kampusu uniwersyteckiego,
- rozwój usług komercyjnych i publicznych,
- rozwój infrastruktury technicznej i komunikacyjnej (baza logistyczna z możliwością stworzenia stacji przeładunkowej ciężkiego transportu i pociągów drogowych na transport kolejowy pomiędzy przejściami granicznymi w Polsce z zachodu na wschód),

Strefy mają obszary węzłowe w miejscowościach: Ługi Górzyckie, Górzycza oraz Czarnów.

Przy zainwestowaniu tych obszarów należy stosować odpowiednie standardy zabudowy i zagospodarowania terenu, a w szczególności wyposażenia terenu w pełne uzbrojenie sieciowe oraz utrzymanie 70% procent powierzchni aktywnie biologicznie.

Występujące w strefach rolnicze obszary produkcyjne bez względu na żyzność gleb mogą ulegać zmianie zasad użytkowania i być wyłączane z produkcji rolnej w uzasadnionych, priorytetami rozwoju, wypadkach. Przyjąć należy pierwszeństwo wykorzystania terenów na cele publiczne,

komercyjne, produkcyjne lub usługowe generujące miejsca pracy. Wszelka działalność inwestycyjna w tym obszarze powinna być oparta na zasadach rozwoju zrównoważonego. Projektuje się pełne uzbrojenie techniczne funkcji rozwojowych i istniejących stref zagospodarowania przestrzennego.

Proces przekształcenia struktury zagospodarowania przestrzennego terenów wchodzących w obszar stref intensywnego rozwoju, wymaga wypracowania szczegółowych zasad wyłącznie drogą kolejnych opracowań planistycznych stosowanie do aktualnych potrzeb bieżących.

Za istotne uznaje się w pierwszej kolejności przekształcenie obszarów istniejącego zagospodarowania przestrzennego w miejscowości Górzycza , przy uwzględnieniu zasad zwartości struktur zagospodarowania przestrzennego poprzez przystosowanie terenów wolnych bądź słabo zagospodarowanych rolniczo do zainwestowania kubaturowego wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną.

Kierunkowym działaniem w zakresie polityki kształtowania przestrzeni będzie:

- podjęcie procesu porządkowania najbliższego otoczenia ujścia rzeki Warty doliny Odry, w celu wyzyskania walorów krajobrazowych i użytkowych oraz włączenia w system zagospodarowania rekreacyjnego i turystycznego gminy, regionu euroregionu;
- stworzenie , drogą kolejnych przekształceń strefy centralnej organizującej przestrzeń publiczną jako przeciwwagi dla samorodnie rozwijającego się układu liniowego wsi w oparciu o drogi publiczne;
- wypracowanie takiego modelu przestrzennego, w którym określenie obszarów działalności gospodarczo-produkcyjnej o charakterze promocyjnym pozwoliłoby na prawidłowe rozwijanie funkcji mieszkaniowej i usługowej, z uwzględnieniem obszarów podlegających rehabilitacji o takich samych bądź zbliżonych funkcjach użytkowych.

Dla skutecznego rozwoju stref istotna jest komunikacja, która w kolejnych przybliżeniach planistycznych, powinna być szczególnie, wnikliwie przeanalizowana i rozwijana na miarę potrzeb.

Dla przybliżenia rozwiązań przestrzenno-gospodarczych w strefach intensywnego rozwoju określa się następujące zasady polityki gospodarowania gruntami:

- tworzenie rezerw terenowych pod rozwój obszarów węzłowych strefy;
- regulacja stanu prawnego (wymiany celem scalenia gruntów) dla newralgicznych, kluczowych potencjalnych obszarów stref.

Preferencje dla tworzenia rynku pracy wiążą się z koniecznością określenia skutecznych lokalnych instrumentów finansowych pobudzających rozwój gospodarczy gminy.

Szacowanie potrzeb terenowych oraz wyznaczenie terenów dla zainwestowania określone zostało w niniejszych ustaleniach jako "pula" bądź "rezerwa dyspozycyjna" w ramach której, w trybie opracowania planów miejscowych zostaną wskazane obszary i granice zainwestowania oparte na ustaleniach i kryteriach określonych w studium.

Aktywizacja gospodarcza obszarów strefowych koncentruje się w zwartych strukturach osadniczych szczególnie w ośrodkach węzłowych: w Ługach Górzyczych, (strefa północna : miejscowości : Ługi Górzyczyckie, Żabczyn) , Górzycy (strefa centralna i południowa) i Czarnów (strefa wschodnia),

Rozwój i aktywizacja gospodarcza pozostałych jednostek osadniczych odbywać się winna na zasadach z dopuszczeniem rozwiązań przejściowych, np. z niepełnym wyposażeniem w infrastrukturę techniczną, gdzie w zakresie gospodarki ściekowej można stosować indywidualne systemy oczyszczania.

Rozwój i aktywizacja gospodarcza jednostek osadniczych będzie oparta o rozwój sektora usług i drobnej wytwórczości pod warunkiem, że będą one związane funkcjonalnie z istniejącymi układami osadniczymi.

Na obszarze gminy obowiązują zasady ochrony środowiska przyrodniczego określone prawem , zgodne z ustaleniami zawartymi w punkcie III.5. niniejszego studium.

Zainwestowanie na terenie gminy w obrębie obszaru Natura 2000 podlega przepisom ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody , a w szczególności:

- przedsięwzięcia o potencjalnym bezpośrednim lub pośrednim wpływie na stan obszaru Natura 2000 podlegają postępowaniu w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych planów i programów zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska.
- wyklucza się podejmowanie działań związanych z działalnością gospodarczą mogących w istotny sposób pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków roślin i zwierząt, a także w istotny sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 , które nie uzyskują pozytywnej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych zamierzeń.

IV. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I WSKAŹNIKÓW DOTYCZĄCYCH ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

IV.1. USTALENIA DOTYCZĄCE PARAMETRÓW I WSKAŹNIKÓW ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW.

Rozwój i aktywizacja gospodarcza jednostek osadniczych odbywać się winna na zasadach pełnego uzbrojenia technicznego z dopuszczeniem przejściowym(niepełnym wyposażeniem w infrastrukturę techniczną) , gdzie w zakresie gospodarki ściekowej dopuszcza się indywidualne systemy oczyszczania.

Rolnicze obszary produkcyjne podlegają następującym zasadom użytkowania:

- **tereny o dominującej funkcji rolniczej (RP, RZ, RPm, RZm)** podlegają ochronie bez prawa zmiany zasad użytkowania funkcjonalnego. Występująca w tych obszarach rolnicza zabudowa rozproszona może ulegać procesom modernizacji, rozbudowy i przebudowy,
 - **tereny preferowanej funkcji rolniczej (RP, RZ)** podlegają analogicznym zasadom użytkowania z dopuszczeniem możliwości zmiany użytkowania gruntów w granicach, które określa granica rolno-leśna ustalona w niezależnym trybie.
1. Dopuszcza się rekreacyjne wykorzystanie siedlisk rolniczych na zasadzie odtworzenia struktury architektonicznej lub modernizacji użytkowej - wyłącznie na indywidualne potrzeby.
 2. Dopuszcza się w wyjątkowych wypadkach użytkowania na cele zagospodarowania turystycznego terenów niniejszej grupy o ile wynikać to będzie z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
 3. Dopuszcza się możliwość tworzenie kolonijnej zabudowy zagrodowej w obrębach Spudłów, Laski Lubuskie, Pamięcin, Żabice, Radówek, Stańsk, Chyrzyno dla gospodarstw rolnych o powierzchni powyżej 100 ha.,
 - **tereny wielofunkcyjnego rozwoju wsi** podlegać mogą zmianom użytkowania na analogicznych zasadach j.w. i być przeznaczone na cele zagospodarowania

turystycznego i rekreacyjnego w jednostkach osadniczych, na obszarach stykowych z jednostkami osadniczymi, bądź poza strukturami osadniczymi, jeżeli wynikać to będzie z opracowań zespołów funkcjonalnych realizowanych w trybie planów miejscowych.

Zasady zagospodarowania rekreacyjnego i turystycznego w obydwu strefach ostatnio wymienionych odbywać się muszą z uwzględnieniem specyfiki uwarunkowań lokalnych:

- w wypadku preferowanych realizacji w zwartych zespołach osadniczych obowiązują minimalne standardy jak dla budownictwa mieszkaniowego (określone powyżej),
- w pozostałych przypadkach realizacji indywidualnych (na własne potrzeby) przyjmuje się wielkość działek ok. 1600m² zapewniające lokalne rozwiązanie gospodarki wodno – ściekowej. Wyklucza się możliwość wtórnych podziałów parcel w wypadku docelowych indywidualnych rozwiązań gospodarki wodno-ściekowej z uwagi na konieczność zachowania właściwych (bakteriologicznych) warunków użytkowania działek oraz utrzymania 80% powierzchni biologicznie czynnej.
- w przypadku realizacji działek o powierzchni mniejszej niż 1200 m², zarówno w zwartych zespołach osadniczych jak i realizacjach indywidualnych, konieczne jest pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną, dopuszcza się rozwiązania indywidualne w postaci szczelnych zbiorników. Minimalna powierzchnia działek rekreacyjnych nie może być mniejsza niż 800 m².
- przy realizacji obiektów i urządzeń komercyjnych obowiązuje pełne wyposażenie w infrastrukturę techniczną,
- w zagospodarowaniu przestrzennym dążyć należy do tworzenia struktur osadniczych czy użytkowych o pojemności nie przekraczającej 20-25 użytkowników (średnio 100 osób).

Struktura użytkowania gruntów:

Powie rchnia km ²	Ludność mieszkań ców stałych	Gęstość załudnienia Os/ km2	Struktura użytkowania gruntów					Liczba miejsco wości
			przestrzeń rolnicza	grunty orne+sady	użytki zielone (łąki +pastwiska)	lasy	pozostałe	
145,55	4247	28	10022	7788	1294+773	3076		13

IV.2. FUNKCJE. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH

Dotychczasowa struktura funkcjonalna gminy Górzycza oraz wyniki przeprowadzonych prac analitycznych, w tym synteza uwarunkowań determinujących jej rozwój, potwierdzają występowanie i zasadne utrzymanie następujących funkcji podstawowych:

- ◆ funkcje gospodarki rolnej,
- ◆ funkcje gospodarki leśnej,
- ◆ funkcje turystyczne,
- ◆ funkcje wielokierunkowej działalności gospodarczej w tym przemysłowej,
- ◆ funkcje usług publicznych,
- ◆ funkcje usług komercyjnych,

Funkcje towarzyszące funkcjom podstawowym to wiejska funkcja mieszkaniowa i funkcje obsługi w zakresie rozwoju usług, komunikacji i infrastruktury technicznej

Za funkcję uzupełniającą uważa się mieszkalnictwo nie związane z działalnością gospodarczą.

IV.3. TERENY WYŁĄCZONE SPOD ZABUDOWY ORAZ ZAKAZANE BUDOWLE.

IV.3.1. Na obszarze gminy ustala się tereny wyłączone spod zabudowy w obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi , na których może dochodzić do wiosennego i jesiennego podniesienia wód podziemnych aż do zalania i z powstaniem rozlewisk, a w szczególności:

- 1) *obszary bezpośredniego zagrożenia powodzią, tereny między wałem przeciwpowodziowym a linią brzegu rzeki,*
- 2) *obszary potencjalnego zagrożenia powodzią, obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku:*
 - a) *przelania się wód przez koronę wału przeciwpowodziowego,*
 - b) *zniszczenia lub uszkodzenia wałów przeciwpowodziowych,*
 - c) *zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzących albo budowli ochronnych pasa technicznego.*

IV.3.2. Dla obszarów nieobwałowanych narażonych na niebezpieczeństwo powodzi dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej określi w sporządzonym przez podległą jednostkę studium, w szczególności granice obszarów bezpośredniego zagrożenia powodzią, uwzględniające częstotliwość występowania powodzi, ukształtowanie dolin rzecznych i tarasów zalewowych, strefę przepływu wezbrań powodziowych, tereny zagrożone osuwiskami skarp lub zboczy, tereny depresyjne oraz bezodpływowe.

IV.3.3. W oparciu o art.10 ust.1 pkt.2 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dotyczącym uwarunkowań wynikających ze w stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony, grunty położone w obszarach „Rezerwatu Pamięcin”, znajdujących się w strefie chronionego krajobrazu wyklucza się z zabudowy mieszkaniowej oraz użytki ekologiczne,

IV.3.4. Na obszarze gminy zakazuje się:

- składowisk odpadów,
- budowę kompostowni ,
- budowę spalarni odpadów.

IV.3.5. Na obszarze terenów wymienionych w pkt. 4.3.1. , 4.3.2. dopuszcza się zabudowę wyłącznie na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego po uzgodnieniu z dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

V. USTALENIA DOTYCZĄCE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW

V.1 PROBLEMY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I KULTUROWEGO

V.1.1. Identyfikacja konfliktów człowiek - środowisko przyrodnicze

Procesy degradacji środowiska przyrodniczego w eko- czy geosystemach można przedstawić, znając ich funkcjonowanie, jako efekt pojawiających się konfliktów między gospodarczą działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym. Konflikt jest to ujawniona niezgodność, sprzeczne interesy różnych podmiotów czy działań gospodarczych w odniesieniu do przestrzeni.

Konflikty można podzielić na:

- istniejące, tzn. takie, które przy obecnym stanie wiedzy o środowisku przyrodniczym możemy zarejestrować,
- potencjalne, tzn. takie, które mogą się pojawić w związku z nowymi inwestycjami czy też rozszerzeniem już istniejących.

Mogą to być konflikty między środowiskiem przyrodniczym (funkcją ekologiczną), a działalnością gospodarczą (funkcjami gospodarczymi), jak i między różnymi funkcjami gospodarczymi

Nie można całkowicie wyeliminować ingerencji w środowisko i uniknąć konfliktów na linii człowiek - środowisko przyrodnicze. Jest jednak możliwe i niezbędne minimalizowanie procesów

destrukcji czyli ograniczania konfliktów. Przystępując do identyfikacji konfliktów, a następnie przedstawienia ich w ujęciu kartograficznym przeanalizowano wykonane w pierwszym etapie analityczne mapy poszczególnych geokomponentów i ich właściwości. Z uwagi na fakt, iż nadrzędną funkcją w myśl zasad ekorozwoju dla każdej działalności gospodarczej jest funkcja ekologiczna obszaru w tym kontekście rozpatrzono zagadnienie wszystkich konfliktów funkcjonalnych. Tłem informacyjnym wykonanej mapy są obszary obdarzone z natury dużym stopniem wrażliwości na działanie czynnika antropogenicznego, to znaczy potencjalne obszary konfliktów między funkcją ekologiczną a rolniczą, między funkcją ekologiczną a funkcjami rolniczą, rekreacyjną i osadniczą.

Do obszarów, na których mogą wystąpić konflikty między funkcją ekologiczną a funkcją rolniczą zaliczono tereny powyżej 6⁰, o budowie litologicznej podatnej na infiltrację oraz retencję. Ich krótką charakterystykę przedstawia poniższa tabela.

Charakterystyka terenów wysokiej możliwości wystąpienia konfliktów funkcji

Rodzaj obszarów słabych i wrażliwych z natury na działanie czynnika antropogenicznego	Wrażliwość środowiska	Konflikt funkcji	Wskazania co do sposobu zapobiegania konfliktom lub ich ograniczenia
Tereny o spadkach powyżej 6 ⁰	-denudacja naturogeniczna i antropogeniczna (uprawowa)	konflikt między: -funkcją ekologiczną a funkcją turystyczno-rekreacyjną	- zalesianie obszarów o spadkach powyżej 6 ⁰ zgodnie z typem potencjalnej roślinności naturalnej - orka po poziomicach - zachowanie miedz,
Tereny torfowe – mułowe	-akumulacja zanieczyszczeń z wód opadowych powierzchniowych płynących i powietrza atmosferycznego	konflikt między funkcją ekologiczną a wszystkimi funkcjami gospodarczymi	- zalesianie stref brzeżnych i obniżeń, krawędzi i zboczy w celu wyizolowania od wpływu terenów sąsiednich - utrzymanie w odpowiednich klasach czystości wód powierzchniowych i podziemnych
Zlewnie bez odpływu powierzchniowego	-podatność na przyjmowanie zanieczyszczeń i ich kumulowanie w glebie, wodach powierzchniowych i podziemnych -największe uzależnienie od działalności gospodarczej człowieka w obrębie zlewni i na wododziałach	konflikt między funkcją ekologiczną a wszystkimi gospodarczymi	- zabezpieczenie stref wododziałowych i zboczy o silnym nachyleniu roślinnością o charakterze ochronnym i retencyjnym - prowadzenie upraw ekologicznych bez stosowania środków agrochemicznych
Obszary zalewowe	- ruchy mas ziemi -przenikanie zanieczyszczeń	konflikt między funkcją ekologiczną a gospodarczą	-wykluczenie funkcji osadniczych

W gminie Górzycza istnieją konflikty między funkcją ekologiczną a funkcjami gospodarczymi:

Obiekt	Zarejestrowane zmiany	rodzaj konfliktu	Miejsce wystąpienia
Jednostki osadnicze	występowanie gruntów antropogenicznych do głębokości 2 m, degradacja gleb, zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego gazami i pyłami z palenisk domowych, lokalne zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych przez zrzuty ścieków,, zabudowanie terenu, asfaltowanie ulic - utrudniona infiltracja, przekształcenie gleb naturalnych w kulturoziemne, antropizacja środowiska biotycznego	- między funkcją ekologiczną a osadniczą i rolniczą - między funkcją osadniczą a rolniczą	wszystkie jednostki osadnicze
Strefy brzeżne lasu	mechaniczne niszczenie runa, poszcicia leśnego i drzew, zaśmiecianie - pojawianie się roślinności synantropijnej w runie i poszciciu lasu, mechaniczna degradacja drzewostanu	- między funkcją ekologiczną a osadniczą i rolniczą	otoczenie śródlęśnych jezior, wąwozów i stref ekotonowych (granica polno-leśna)
Główne ciągi komunikacyjne	zniszczenie gleb w pasach linii komunikacyjnych, przecięcie i zablokowanie korytarza ekologicznego, zaśmiecianie poboczy, skażenie powietrza atmosferycznego spalinami, pyłami i materiałami smoło-	- między funkcją komunikacyjną a rolniczą, między funkcją ekologiczną a	drogi i linia kolejowa

	pochoďnymi, skaźenie gleb metalami ciężkimi, czasowe przekraczanie norm hałasu	komunikacyjną (liniowe bariery przestrzenne)	
Emitory przemysłowe i skupiska komunalnych emitorów pyłów i gazów	emisja pyłów i gazów, często nadmierna w okresie grzewczym	- między funkcją ekologiczną a gospodarczą i osadniczą	- jednostki osadnicze (emitory niskie) - emisja z Gorzowa Wlkp. (emisje ponad lokalne)
Zrzuty ścieków komunalnych rolniczych	zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych, gleb i pokrywy roślinnej	- między funkcją ekologiczną a osadniczą i rolniczą	cieki

V.1.2. WYSTĘPOWANIE OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH

Na terenie gminy wprowadzono następujące formy ochrony przyrody: rezerwaty przyrody, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne.

V.1.2.1. Rezerwaty przyrody

Rezerwat Przyrody „Pamięcin” pow. 11,80 ha, obszar położony w granicach administracyjnych powiatu Słubickiego, gm. Górzycy, obrębu ewidencyjnego m. Pamięcin (dz. nr 1/3 -) w zarządzie Skarb Państwa, Zespół Parków Krajobrazowych w Gorzowie Wlkp./ dzierżawa – Klub Przyrodników ze Świebodzina/.

Data utworzenia: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 27 października 1972 r. , Nr 130 (M.P. Nr 53 z 1972 r., poz. 283)

V.1.2.2. Obszary chronionego krajobrazu

- „Nr 15 Słubicka Dolina Odry” obszar o pow. 14.075 ha w tym w gm. Górzycy 228 ha.

Data utworzenia: - Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr 14 z 24 lipca 2003r. (Dz.U.W.L. Nr 47 z 25 lipca 2003r.)

-Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr 3 z dnia 17 lutego 2005r. (Dz.U.W.L. Nr 9, poz. 172 z 28 lutego 2005r)

V.1.2.3. Pomniki przyrody

W wykazie sporządzonym przez Urząd Gminy Górzycy nie figurują pomniki przyrody.

V.1.2.4. Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne są to często obszary nie użytkowane gospodarczo, zasługujące na ochronę jako pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania unikatowych zasobów genowych i typów środowiska takich jak m.in. kępy drzew i zakrzaczeń, starorzecza i torfowiska, bagna, zbiorniki wodne.

Rada Gminy powołała użytki ekologiczne na obszarze gminy:

Nr	Nazwa	Obszar
1	„Owczary I murawy kserotermiczne”	Obszar o pow. 16,0746 ha położony na dz. nr 635/35 w obr. Górzycy, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego w Gorzowie Wlkp.
2	„Owczary II murawy kserotermiczne”	Obszar o pow. 9,5989 ha położony na dz. nr 635/36 w obr. ewid. Górzycy, dz. nr 1/7 – 7.2035 w obr. ewid. Pamięcin, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego w Gorzowie Wlkp..
3	„Laski II murawy kserotermiczne”	Obszar o pow. 2,9488 ha położony na dz. nr 635/37 w obr. ewid. Górzycy, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego w Gorzowie Wlkp..
4	„Laski III murawy	Obszar o pow. 3,2508 ha położony na dz. nr 635/38 w obr.

	kserotermiczne”	ewid. Górzycy, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa lubuskiego w Gorzowie Wlkp.
5	„Przy rowie”	Obszar o pow. 15,91 ha położony na dz. nr: 564 – 12,45 ha, 565 – 3,46 ha w obr. ewid. Górzycy, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie N-ctwa Ośno Lubuskie.
6	„Polny”	Obszar o pow. 8,76 ha położony na dz. nr 115 w obr. ewid. Czarnów, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie N-ctwa Ośno Lubuskie.
7	„Długi”	Obszar o pow. 0,30 ha położony na dz. nr 563 w obr. ewid. Górzycy, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie N-ctwa Ośno Lubuskie.
8	„Długa murawa”	Obszar o pow. 8,33 ha położony na dz. nr 516/10 w obr. ewid. Czarnów, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie N-ctwa Ośno Lub.
9	„Murawka kserotermiczna”	Obszar o pow. 1,95 ha położony na dz. nr 365/1 w obr. ewid. Żabice, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie N-ctwa Ośno Lubuskie.
10	„Wysokie trawy”	Obszar o pow. 7,47 ha położony na dz. nr 84/3 w obr. ewid. Żabice, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie N-ctwa Ośno Lub.
11	„Trawy”	Obszar o pow. 8,96 ha położony na dz. nr 101/3 w obr. ewid. Żabice, gm. Górzycy. Grunty w zarządzie N-ctwa Ośno Lubuskie.

Data utworzenia: 2004r Rozporządzenie Wojewody Lubuskiego Nr 5 z 2002r. (Dz.U.W.L. Nr 44 poz. 554 z 2002r.)

V.1.2.5. Zespół przyrodniczo-krajobrazowy

- nie występuje

V.1.2.6. Stanowiska dokumentacyjne

- nie występują

V.1.2.7. Parki Krajobrazowe:

Park Krajobrazowy Ujście Warty

obszar o pow. 20.534,46 ha, w tym w gminie Górzycy 7.150,94 ha

Data utworzenia:

- Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Gorzowskiego z dnia 18 grudnia 1996r /Dz.Urz.Woj.Gorz. Nr 1 z 1997r/

- Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Lubuskiego z dnia 04 czerwca 2002 /Dz.U.Woj.Lub. Nr61 poz. 768 z 2002r/

- Rozporządzenie Nr 21 Wojewody Lubuskiego z dnia 15 listopada 2004 /Dz.U.Woj.Lub. Nr91 poz. 1357 z 2004r/

V.1.2.8. Parki Narodowe:

- **„Ujście Warty”** pow. 8.037,59 ha obejmuje ochroną rozległe siedliska ptaków wodno-błotnych u ujścia Warty do rzeki Odry. Na terenie parku stwierdzono łągi ponad 140 gatunków ptaków. Aż ponad 26 gatunków ptaków gniazdujących na tym terenie należy do zagrożonych wyginięciem. Obszar ten odgrywa bardzo ważną rolę dla ptaków również w sezonie poza rozrodczym. Bardzo licznie pierzą się na tym terenie kaczki a także Gęsi. W okresie zimowym jest to największe zimowisko łabędzia krzykliwego, a także ważne zimowisko bielika, w okresie migracji jesiennej teren jest miejscem koncentracji ptaków wodnych i błotnych – liczba nocujących gęsi dochodzi do 200 tyś. Na terenie parku stwierdzono występowanie ponad 30 gatunków ssaków z 13 rodzin. Również wysoki poziom różnorodności biologicznej reprezentują zbiorowiska roślinne. Stwierdzono występowanie ponad 390 gatunków roślin naczyniowych w blisko 50 zespołach roślinnych.

Data utworzenia:

Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 2001r. w sprawie utworzenia Parku Narodowego Ujście Warty” /Dz.U.Nr67, poz. 681 z 2001r/

V.1.2.9. Obszary NATURA 2000

- obszar PLB 080001 „Ujście Warty” pow. 33.017,8 ha w tym gm. Górzycza 7,134,8 ha

Data utworzenia:

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 /Dz.U.Nr229poz. 2313/

Obejmuje ostoję ptasią o randze europejskiej E32, (Rozlewiska Warty Słońsk). Obszar objęty częściowo Konwencją Ramsar.

Występuje co najmniej 27 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

Założeniem sieci jest optymalizacja działań na rzecz zachowania dziedzictwa przyrodniczego Europy. Realizacja tego celu jest jednym z najtrudniejszych wyzwań, jakie stanęły przed ochroną przyrody w Unii Europejskiej. Oznacza bowiem konieczność współdziałania wielu instytucji, pokonania niedostatku wiedzy o krajowych zasobach różnorodności przyrodniczej, uzyskania społecznej akceptacji proponowanych do ochrony obszarów i mobilizacji znacznych środków finansowych. Chociaż koncepcja sieci NATURA 2000 opiera się na tradycyjnych metodach ochrony przyrody (ochrona gatunkowa- obszarowa), jej celem jest zwiększenie skuteczności działań ochronnych poprzez utworzenie kompletnej i metodycznie oraz funkcjonalnie spójnej sieci obszarów, a także stworzenie procedury weryfikacji wyboru poszczególnych elementów sieci. Ponadto, wprowadzono w funkcjonowanie sieci zasadę integracji ochrony przyrody z różnymi sektorami działalności ludzkiej. Warunkiem zapewnienia skutecznej ochrony jest więc uczestnictwo w tworzeniu sieci społeczności lokalnych, zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywach Rady:

- 79/409/EWG o ochronie dziko żyjących ptaków, zwanej Dyrektywą Ptasią, uchwalonej 2 kwietnia 1979 r., a zmodyfikowanej dyrektywami: 981/854/EWG, 85/41 I/EWG. 86/122/EWG. 91/244/EWG i 94/24/EWG;
- 92/43/EWG o ochronie naturalnych siedlisk oraz dziko żyjącej fauny i flory, zwanej Dyrektywą Siedliskową, uchwalonej 21 maja 1992 r.. zmienionej dyrektywą 97/62/EWG.

Te dwa akty stanowią podstawę prawną ochrony europejskiej fauny i flory. Związane są z nimi liczne uzupełniające regulacje prawne, mechanizmy finansowania, procedury realizacji oraz prace ekspertów zajmujących się rozwojem zaplecza naukowego i metodycznego systemu NATURA 2000,

Na obszarach Natura 2000 jeżeli nie zagraża ona zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin lub zwierząt, ani nie wpływa w sposób istotny negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których został wyznaczony obszar Natura 2000, pod pewnymi ograniczającymi warunkami może być prowadzona działalność gospodarcza.

V.1.2.10. WNIOSKI

Układ:

rzeźba terenu i struktura litologiczna podłoża zdecydowały w znacznym stopniu o:

- I. wysokiej wrażliwości środowiska gruntowo-wodnego na przenikanie i migrację zanieczyszczeń
- II. słabych w przewodze glebach i wrażliwych na degradację siedliskach, zarówno leśnych, jak i rolnych (agrocenozy)
- III. dosyć sporych zasobach surowców mineralnych
- IV. układzie sieci hydrograficznej i wód podziemnych (*patrz rozdz.3.1 i 3.2*),

silnie rozbudowanej w dolinach rzecznych a w konsekwencji o:

- V. strukturze przyrodniczej obszaru
- VI. ukształtowanej strukturze użytkowania terenów (generalnie zgodnej z uwarunkowaniami siedliskowymi)
- VII. wysokich walorach przyrodniczych
- VIII. względnie dobrych walorach gospodarczych, walorów tym walorów turystycznych (co przejawia się m.in. bliskością aglomeracji Berlina, obszaru o niewielkim stopniu urbanizacji i uprzemysłowienia)

V.2. WARUNKI KLIMATYCZNE I NATURALNE POŁOŻENIA GMINY

V.2.1. Warunki wietrzne

Pole wiatrów charakteryzuje się dominacją sektora zachodniego, w szczególności wiatrów z kierunku W – 23,2%, SW – 17,4% i NW – 10,5%. Duży jest też udział wiatrów północnych (N) – 8,2%, co może być wywołane lokalną modyfikacją pola wiatrów wynikającą z południkowego przebiegu doliny Odry. Przytoczone dane dla rózny wiatrów pochodzą bowiem z położonej w tej dolinie stacji Słubice. Dominacja wiatrów zachodnich występuje w całym roku, ale szczególnie jest wyraźna w okresie letnim. W okresie zimowym większe znaczenie mają kierunki SW i S, a w porach przejściowych (zwłaszcza w listopadzie i marcu) zaznacza się względnie duży udział sektora wschodniego (E), który jednak nigdy nie przeważa, a średnia w roku odznacza się wyjątkowo niską frekwencją wiatrów wiejących z tego kierunku – 7,4%.

V.2.2. Jakość powietrza

Gmina Górzycy znajduje się w zasięgu strefy zanieczyszczeń transgranicznych i wielkoobszarowych atmosfery. Wśród źródeł miejscowych najważniejsze jest miasto Kostrzyn n/Odrą albowiem gmina znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie miasta.

V.2.3. Rzeźba terenu

Na terenie gminy Górzycy występuje niewielka różnorodność form terenu. Największe powierzchniowo są równiny terasowe akumulacyjne i denudacyjno-erozyjne (związane z akumulacją rzeczną, równiny sandrowe).

V.2.4. Tereny zalewowe

Wezbrania roztopowe Odry i Warty występują w miesiącach marzec – kwiecień, z kolei niżówki w miesiącach od lipca do września. Średni odpływ rzeczny Warty przy ujściu do Odry wynosi 204 m³/s. Wezbrania roztopowe Noteci występują w miesiącach luty - marzec, z kolei niżówki w miesiącach od lipca do września. W *Programie dla Odry 2006* ocena systemu ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Warty oraz stanu technicznego istniejących obwałowań rzeki – potwierdziła konieczność ich modernizacji i rozbudowy.

Wśród inwestycji pilnych i niezbędnych w gminie Górzycy wskazano:

modernizację wału o długości 430 m, na odcinku 600-604,3 km rzeki Odry i dalej do granicy gminy z miastem Kostrzyn nad Odrą;

V.2.5. Wody podziemne

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP):

- I. GZWP nr 144 „Wielkopolska Dolina Kopalna”
- II. GZWP nr 137 „Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (Warta)”.

Górzycy należy do gmin najbardziej zasobnych w wody podziemne w regionie, gdzie moduł zasobności przekracza 350 m³/d/km². W gminie Górzycy występuje **zbiornik wód podziemnych** oparty o warstwy wodonośne występujące w obrębie pradolin, dolin rzecznych i utworów

sandrowych. Cechą charakterystyczną jest ich drenażowy charakter – co oznacza, że są zasilane również wodami podziemnymi spływającymi z wysoczyzn. Zwierciadło wód gruntowych tych zbiorników występuje na głębokości od 1,0 do 20,0 m p.p.t. i zazwyczaj nie jest izolowane od powierzchni utworami słaboprzepuszczalnymi. GZWP nr 137 „Pradolina Toruń-Eberswalde (Warta)” znajduje się w północnej części obszaru opracowania pokrywając się z mezoregionem Kotliny Gorzowskiej i obejmując też część doliny Odry. W zasięgu tego zbiornika znajduje się miasto Kostrzyn nad Odrą, gmina Słońsk oraz północna część gminy Górzycza (na północ od Górzycy). Zbiornik zawierający czwartorzędowe wody podziemne w środowisku porowym charakteryzuje przeciętna głębokość ujęć 40m ppt, szacunkowe zasoby dyspozycyjne 369 tys. m³/d. Wody tego zbiornika są słabo naturalnie zabezpieczone przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni.

V.2.6. Warunki glebowe

Gleby najlepsze jakościowo występują w południowej i wschodniej części gminy (w rejonie Lasków Lubuskich, Radówka, Spudłowa, Stańska, Czarnowa). Na terenie gminy jest stosunkowo wysoki udział trwałych użytków zielonych, głównie wilgotnych łąk występujących w dnach doliny rzecznej Odry i jej obniżzeń rynnowych. Stanowią one ok. 22,4% powierzchni użytków rolnych i ok. 9,2% powierzchni całego obszaru.

V.2.7. Elementy systemów przyrodniczych

Z analizy danych literaturowych i własnych obserwacji terenowych można wywnioskować, że szata roślinna gminy Górzycza zawiera kilka szczególnie cennych elementów, zarówno na poziomie roślinności jak i flory. Na szczególną uwagę zasługują zwłaszcza zbiorowiska łąkowe i to zarówno te podmokłe i zalewane z nadrzecznych rozlewisk Odry, jak i te suche, z wyższych fragmentów brzegów rzek i wąwozów. Obszary te winny nadal podlegać ochronie, dopuszczającej jednak ekstensywną gospodarkę (dotyczy łąk zalewowych). Tereny łąk zalewowych są ponadto siedliskiem bytowania wielu cennych gatunków ptaków. Z punktu widzenia gospodarki są one raczej nieprzydatne, co stanowi dodatkowy argument za ich ochroną. Nie wskazany jest zatem intensywny rozwój rolnictwa na tych obszarach, które bezpośrednio przylegają do rzeki. Natomiast tak wykształcone zbiorowiska muraw kserotermicznych stanowią dość dużą rzadkość na terenie zachodniej Polski. Dodatkowo ich wartość przyrodniczą podnosi obecność dwóch chronionych gatunków ostnic. Z terenów tych powinny być regularnie usuwane zadrzewienia i zakrzewienia, wkraczające tu na drodze sukcesji, ale stanowiące zagrożenie dla cennych ekosystemów murawowych. Doliny rzek są ponadto idealne na korytarze ekologiczne i jako takie powinny być wykorzystane.

Znaczna część gminy została objęta systemem NATURA 2000.

Z uwagi na charakter dolin Odry i Dolnej Warty tworzących korytarz wybiegający poza granice gminy Górzycza istnieje potrzeba otoczenia ich ochroną jako obszaru chronionego krajobrazu, pozwalającego zachować ciągłość obszarów cennych przyrodniczo.

V.3. PRZYDATNOŚĆ ŚRODOWISKA DO ZAINWESTOWANIA

W waloryzacji poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego zastosowano podział na trzy klasy i tak:

1. **za korzystne** - uznano te, tereny na których dany element nie wykazywał przeciwwskazań dla wprowadzania nowych inwestycji
2. **za korzystne z ograniczeniami** – uznano te, dla których wprowadzenie nowych inwestycji wiązałoby się z przeprowadzeniem dodatkowych zabiegów uzdatniających, lub ograniczenia wynikają z przepisów prawnych.

3. **za niekorzystne** - przyjęto obszary na których wprowadzenie nowych inwestycji mogłoby uruchomić negatywne procesy w środowisku przyrodniczym, lub jest to znacznie utrudnione ze względów technicznych.

Poniżej, w ujęciu tabelarycznym, przedstawiono kryteria na podstawie, których oceniano poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego.

Ocena rzeźby terenu dla potrzeb nowych inwestycji

Przydatność terenów dla wprowadzenia nowych inwestycji	Klasy spadków terenu	Charakterystyka
Korzystne	Klasy I i II: spadki 0°-3° Deniwelacje 0-2 m	Obszary nie wymagające zabiegów przeciw erozyjnych, występuje słaba erozja wzdłuż rowów.
Korzystne z ograniczeniami	Klasa III: spadki 3°-6° Deniwelacje 2-5 m	Obszary określone jako dostateczne dla lokalizacji nowych inwestycji. Umiarkowana erozja, żłobiny, przy lokalizacji konkretnych obiektów należy uwzględnić specyfikę rzeźby.
Niekorzystne	Klasa IV: spadki powyżej 6° Deniwelacje: pow. 5m.	Obszary o silnej erozji powierzchniowej i zmywaniu, wyraźny krajobraz erozyjny, rzeźba wymaga zabiegów uzdatniających np.: tarasowania zboczy

Ocena wód dla potrzeb nowych inwestycji

Przydatność terenów dla wprowadzenia nowych inwestycji	Głębokość zalegania pierwszego poziomu wód gruntowych	Charakterystyka
Korzystne	Powyżej 2 m p.p.t.	Obszary korzystne dla wprowadzenia nowych inwestycji włącznie z zabudową podpiwniczoną.
Korzystne z ograniczeniami	1-2 m p. p.t.	Tereny, których wykorzystanie ograniczają sezonowe wahania wód, wskazane wprowadzanie budynków nie podpiwniczonych
Niekorzystne	0-1m p. p.t	Obszary na, których może dochodzić do wiosennego i jesiennego podniesienia wód podziemnych aż do zalania z powstaniem rozlewisk.

Ocena gleb dla potrzeb nowych inwestycji

Możliwość wprowadzenia nowych inwestycji	Kompleksy rolniczej przydatności gleb	Charakterystyka
Możliwość przekwalifikowania bez ograniczeń	6.Kompleks żytni słaby – są to lekkie grunty głównie klasy V 7.Kompleks żytni bardzo słaby - obejmuje grunty zaliczane do klasy VI 9.Kompleks zbożowo – pastewny słaby - zalicza się je głównie do V klasy bonitacyjnej	Gleby ubogie w składniki pokarmowe, suche lub nadmiernie wilgotne.
Możliwość przekwalifikowania z ograniczeniami	3.Kompleks pszenno wadliwy – obejmuje grunty klasy IIIb, IVa, IVb. 4.Kompleks żytni bardzo dobry –gleby zaliczane do klasy głównie IIIb 5.Kompleks żytni dobry – obejmuje lekkie grunty	Dobre gleby, mniej urodzajne, charakteryzujące się okresowym niedoborem wody lub nadmiernym wilgotne. Gleby klasy IV wymagają zgody wojewody na wyłączenie z

	klasy IVa i IVb, 8. Kompleks zbożowo – pastewny mocny – Występują tu grunty ciężkie klasy IVa, IVb, rzadziej IIIb 2z- użytki zielone średnie obejmują III i IV klasę bonitacyjną 3z- użytki zielone słabe i bardzo słabe , obejmujące V i VI klasę bonitacyjną.	produkcji rolnej Tereny 2z i 3z posiadają cenne walory ekologiczne, powinny być włączane w skład węzłowo – pasmowego systemu powiązań przyrodniczo – krajobrazowych
Przekwalifikowanie nie dopuszczalne	1. Kompleks pszenno – pastewny bardzo dobry – składający się z gruntów klasy I i II, 2. Kompleks pszenno – pastewny dobry – wchodzi tu grunty o nieco słabszych właściwościach, które zaliczyć można do klasy IIIa i IIIb. 9M- Kompleks zbożowo – pastewny słaby na murszach Grunty pod lasami	Najlepsze gleby o dobrych parametrach, wymagają zgody ministra.

Ocena przyrody ożywionej

Elementy przyrody ożywionej powinny stanowić szkielet, który warunkuje pozostałe zagospodarowanie.

Możliwości wprowadzenia nowych inwestycji	Kategoria obszaru
Ograniczone inwestowanie	- łąki powyżej 1 ha, - lasy bez względu na ich powierzchnię, za wyjątkiem zgody wydanej przez poszczególne Nadleśnictwo
Inwestowanie podporządkowane funkcjom ekologicznym	- obszary prawnie chronione - wartościowe zespoły bagienne, szuwarowe, łąkowe

V.3.1. Przydatności terenu do zainwestowania ze względu na jakość gleb

Gleby jako jeden z komponentów środowiska przyrodniczego, nie stanowią technicznej bariery dla rozwoju osadnictwa. Ograniczenie wykorzystania terenów użytkowanych rolniczo do innych celów (w tym głównie dla budownictwa) wynika z aktualnie obowiązujących przepisów prawa. Aktem prawnym, który reguluje zasady ochrony gruntów rolnych jest *Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz. U. Nr 16 poz. 78, z późn. zm.). W myśl tej ustawy na cele nierolnicze można przeznaczać grunty stanowiące nieużytki, a w dalszej kolejności inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej.

Za gleby o najniższej przydatności produkcyjnej można uznać naj słabsze kompleksy – 6,7 i 9, obejmujące V i VI klasę bonitacyjną. Aby przeznaczyć te grunty, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, na cele nierolnicze nie wymaga się zgody wojewody ani ministra d/s rolnictwa. Będą to zatem grunty najbardziej korzystne dla rozwoju budownictwa (lub innych sposobów zagospodarowania jak np.: turystyka i rekreacja, komunikacja, aktywizacja gospodarcza), ponieważ straty związane ze zmianą charakteru ich użytkowania nie będą znaczące.

Grunty bardzo dobre, obejmującą głównie klasy bonitacyjne od I do IIIb, ze względu na swój wysoki potencjał produkcyjny **powinny być chronione przed zmianą użytkowania**.

Przeznaczenie w planie miejscowego zagospodarowania przestrzennego obszaru takich gleb o powierzchni przekraczającej 0,5 ha na inne cele niż rolnicze, zgodnie z art. 7 *Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych*, wymaga zgody Ministra właściwego ds. rolnictwa.

W gminie przeważają gleby średnich kompleksów 4 i 5. Występują praktycznie na terenie całej gminy z enklawami gleb słabych kompleksów, głównie 6, które zwykle znajdują się w

sąsiedztwie obszarów leśnych. Gleby te należy przeznaczyć pod zalesienia. W podłożu przeważają głównie piaski gliniaste na glinie (pgl,pg) o średniej przydatności inżyniersko-budowlanej. Gliny piaszczyste i piaski gliniaste predysponowane są dla obiektów płytko posadowionych:

Geneza	Litologia	Charakterystyka gruntów	Przydatność dla budownictwa
⇒ Plejstocenijskie utwory lodowcowe i wodnolodowcowe akumulacji moren czołowych i na ich przedpolu, w obrębie zagłębień końcowych oraz w szczelinach martwego lodu	⇒ Gliny i piaski wodno morenowe oraz piaski, żwiry, głązy i gliny akumulacji szczelinowej, piaski, żwiry, gliny i głązy moren czołowych	Są to osady o bardzo zróżnicowanej frakcji od piasków pyłowatych po głązy o ok. 1 m średnicy z przewarstwieniami gliniastymi. Charakteryzują się dużą zmiennością przestrzennego zalegania różnych rodzajów gruntów, dużą zmiennością przepuszczalności wód (od bardzo dobrej do bardzo słabej). W wyniku skomplikowanego układu warstw gruntu może następować lokalne okresowe spiętrzenie wód podziemnych.	Ze względu na skomplikowany układ warstw przed posadowieniem budowli wskazane są szczegółowe badania geologiczne
⇒ Plejstocenijskie utwory zwałowe akumulacji lodowcowej i wytapiania moreny dennej	⇒ Gliny piaszczyste i piaski gliniaste	Charakteryzują się niewielką zmiennością przestrzennego zalegania utworów, najczęściej, występuje materiał spoisty. Dominują głównie piaski gliniaste, gliny piaszczyste i gliny, jako domieszka występują żwiry i głązy. Zazwyczaj miąższość warstwy suchej dochodzi do 5 m, środowisko gruntowo-wodne jest nieagresywne. W wyniku okresowego nadmiernego uwilgotnienia gliny zwałowe mogą ulegać uplastycznieniu, w trakcie zamarzania gruntu mogą tworzyć się wysadziny.	Ze względu na okresowe zmiany konsystencji gruntów spowodowane zmianami wilgotności, konieczne jest odpowiednie zabezpieczenie fundamentów i pomieszczeń podziemnych budynków.

V.3.2.Przydatność terenu do zainwestowania ze względu na układ stosunków wodnych

Głównym elementem określającym warunki budowlane jest płytko zalegający poziom wód podziemnych, który na znacznym obszarze gminy kształtuje się w przedziale 1-2 m p.p.t. Taki poziom zalegania wód podziemnych nie stanowi przeciwwskazania w rozwoju osadnictwa, ale wyraźne ograniczenie. Ograniczenie to dotyczy zabudowy mieszkaniowej podpiwniczonej. Sezonowe wahania poziomów wody ograniczają wykorzystanie tych terenów, a koszty koniecznej adaptacji i późniejsze, związane z eksploatacją są odpowiednio wysokie.

Przeciwwskazanie dla rozwoju zabudowy stanowią obszary o głębokości zalegania zwierciadła wód gruntowych do 1 m p.p.t. Występują one najczęściej wzdłuż doliny rzecznej, gdzie kolejnym czynnikiem eliminującym te tereny spod zabudowy są niestabilne, ściśliwe grunty organiczne (torfowe, mułowe, mułowo – torfowe).

V. 4. STREFY FUNKCJONALNO-KRAJOBRAZOWE

Zakłada się koncentrację zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej oraz przemysłowej (w ograniczonym zakresie, jako wspomagającej inne funkcje) w węzłowych miejscowościach gminy (Górzycza , Ługi Górzyckie, Czarnów). Na podstawie analiz przeprowadzonych w opracowaniu ekofizjograficznym oraz aktualnego zagospodarowania gminy wyodrębniono strefy funkcjonalno-krajobrazowe :

Strefa	Zasięg
Ochronna – ekologiczna [A]	dolina Odry i Warty
Ochronna – retencyjna [B]	tereny zalewowe
Ochronna – leśna [C]	lasa ochronne , pozostałe po zasięgnięciu opinii Nadleśnictwa
Osadnicza: [D]	istniejące tereny zainwestowane
- osadniczo-rolnicza [D-1]	Owczary- Górzycza - Czarnów
- osadniczo-przemysłowa [D-2]	Górzycza – Ługi Górzyckie

V.5. USTALENIA DOTYCZĄCE ZASAD OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW

V.5.1. WSKAZANIA OGÓLNE DOTYCZĄCE KSZTAŁTOWANIA I

OCHRONY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Ze względu na rejestrowane przekształcenia antropogeniczne omawianego terenu należy bezwzględnie chronić obszary o cennych walorach przyrodniczych, które tylko fragmentarycznie objęte są prawną formą ochrony. Winny one pełnić w środowisku nadrzędną funkcję ekologiczną. Należy zatem przede wszystkim: utrzymywać wszystkie, choćby najmniejsze fragmenty leśne, gdyż stanowią one bazę do procesów regeneracji roślinności na terenach pozbawionych naturalnej szaty roślinnej, pozostawić wszystkie naturalne struktury przyrodnicze, w tym ustawowo chronione zadrzewienia i zakrzewienia, oczka, bagna, torfowiska, pozostawić do spontanicznego zarastania roślinnością niektóre nieużytki powstałe po eksploatacji kruszywa mineralnego, kształtować trwałą roślinność w strefach wododziałowych, ze względu na ich ważną funkcję korytarzy ekologicznych – generującą, nie niszczyć lasów w strefach wododziałowych, utrzymywać wokół zbiorników wód stojących, a także wzdłuż cieków trwałe użytki zielone, które ograniczają spływ substancji biogenych i działają jako naturalna bariera bio-geo-chemiczna, grunty słabe, o niskiej przydatności rolniczej, przeznaczyć pod zalesienie lub w zależności od charakteru siedlisk pozostawić w formie nieużytków spontanicznie regenerujących się w kierunku naturalnym przyrodniczo.

Obowiązujące prawo w zakresie ochrony środowiska nakłada na samorządy obowiązek wykonania „Programu Ochrony Środowiska” i „Programu Gospodarki Odpadami”. Dają one realne możliwości przyspieszenia działań w zakresie kanalizacji, redukcji, segregacji i recyklingu odpadów, likwidacji i rekultywacji małych, często nielegalnych składowisk (wysypisk) odpadów. Na poprawę czystości wód może wpłynąć rozbudowa kanalizacji sanitarnej oraz modernizacja systemu melioracyjnego pozwalająca do minimum ograniczyć ilość wody odprowadzanej ze zlewni rolniczych do wód powierzchniowych. Rozwój przestrzenny miast i osiedli wiąże się ze wzrostem udziału sztucznych, całkowicie nieprzepuszczalnych powierzchni, czego efektem są zmiany w obiegu wody: brak infiltracji opadowej, przyspieszony spływ powierzchniowy i gruntowy, retencja. Należy zatem zwracać uwagę przy zmianach ilościowych i jakościowych (np. nowe zakłady przemysłowe), by nie naruszyły one dosyć chwiejnej równowagi ekologicznej w całym systemie środowiska przyrodniczego. Powierzchnie gleb chronionych powinny być wykorzystane z zachowaniem wymogów ekologicznych. Działania w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego powinny zmierzać do ograniczenia emisji z palenisk domowych i istniejących zakładów poprzez systematyczną gazyfikację lub zmianę technologii ogrzewania na przyjazną środowisku przyrodniczemu .

V.5.2. Podstawowe wnioski wynikające ze stanu środowiska przyrodniczego

Warunki wietrzne. Małe zróżnicowanie rzeźby terenu związane z obecnością systemu dolinnego, wpływa na niewielkie zróżnicowanie warunków klimatycznych na obszarze gminy i na zmienność warunków wzdłuż pradoliny.

- ➔ Dominują wiatry zachodnie (W, NW i SW).
- ➔ Najmniejszy udział mają wiatry sektora północnego (N i NE).

Dominacja wiatrów zachodnich decyduje o znacznym zachmurzeniu tego obszaru albowiem napływają tu głównie masy wilgotnego powietrza morskiego.

Obszar opracowania nie należy do szczególnie wietrznych.

Ponieważ dane z systematycznie prowadzonych obserwacji meteorologicznych na stacjach nie dostarczają wystarczających przesłanek do oceny warunków wietrznych dla potrzeb lokalizacji elektrowni wiatrowych, to przed podjęciem realizacji takiego przedsięwzięcia wymagane jest wykonanie odpowiednich pomiarów, co najmniej w cyklu jednorocznym. Pamiętać należy też o negatywnych skutkach wpływu elektrowni wiatrowych, zwłaszcza tworzących większe zespoły (tzw. „farmy wiatrowe”), na walory krajobrazowe oraz o skutkach ekologicznych. Nowoczesne elektrownie wiatrowe nie emitują wprawdzie hałasu o dużym natężeniu, ale jest to hałas monotonny, a więc dokuczliwy.

Jakość powietrza. Gmina Górzycy znajduje się w zasięgu strefy zanieczyszczeń trans-granicznych i wielkoobszarowych atmosfery.

Wśród źródeł miejscowych najważniejsze jest miasto Kostrzyn n/Odrą albowiem gmina znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie miasta tym samym przy przeważających wiatrach zachodnich pod wpływem jego lokalnej atmosfery .

Rzeźba terenu. Na terenie gminy Górzycy występuje niewielka różnorodność form terenu. Największe powierzchniowo są równiny terasowe, akumulacyjne i denudacyjno-erozyjne związane z akumulacją rzeczna.

Spadki terenu. Generalnie teren opada w kierunku doliny rzecznej. Na terenie użytkowanym przez człowieka i dnach dolinnych przeważają spadki w przedziale od 0% do 3 %, które zajmują znaczną część gminy Górzycy – według przydatności pod użytkowanie rolnicze i budownictwo są to tereny bardzo korzystne.

Tereny zalewowe. Wezbrania roztopowe Odry występują w miesiącach marzec – kwiecień, z kolei niżówki w miesiącach od lipca do września.

Średni odpływ rzeczny Warty przy ujściu do Odry wynosi 204 m³/s.

W *Programie dla Odry 2006* ocena systemu ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Warty oraz stanu technicznego istniejących obwałowań rzeki – potwierdziła konieczność ich modernizacji i rozbudowy.

Wśród inwestycji pilnych i niezbędnych w gminie Górzycy wskazano:

1. modernizację wału przeciwpowodziowego, na odcinku na odcinku Słubice-Górzycy – od km 600,0 do km 604,3 rzeki Odry i dalej do granicy gminy z miastem Kostrzyn nad Odrą;

Wody podziemne. Gmina Górzycy należy do gmin najbardziej zasobnych w wody podziemne w regionie, gdzie moduł zasobności przekracza 350 m³/d/km².

W zasięgu podregionu Doliny Warty - Noteci główny poziom wodonośny zalega na głębokości do kilkunastu metrów, a jego miąższość osiąga od kilkunastu do 50 m.

Obszar opracowania znajduje się w zasięgu dwóch głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP):

GZWP nr 144 „Wielkopolska Dolina Kopalna”

GZWP nr 137 „Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (Warta)”

Wg stanu na koniec roku 2005 każda wieś w gminie posiada własne ujęcia czwartorzędowych wód podziemnych do celów pitno-gospodarczych, oprócz Owczar, zaopatrywanych z ujęć w Górzycy oraz Radówka, zasilanego w wodę z ujęcia w Radowie (gmina Rzepin). Stacja Ługi Górzyckie (25 mieszkańców) zaopatrywana jest z wodociągu z Górzycy. Istniejące systemy wodociągowe są powiązane z ujęciami wody w ośrodkach produkcji zwierzęcej w dawnych pegeerach. Sumaryczna długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 36,1 km a jednostkowe zużycie wody pitno-gospodarczej – 85 dm³/M d.

Obecnie na terenie gminy istnieją trzy wiejskie wodociągi grupowe:

I. Wodociąg górzycycki, z ujęciem wody w Górzycy, obsługujący także wieś Owczary;

II. Wodociąg „Radów”, z ujęciem wody w Radowie (gmina Rzepin), zaopatrujący też wieś Radówek;

III. Wodociąg „Stańsk”, z ujęciem wody w Stańsku, zaopatrujący także wieś Chartów w gminie Słońsk.

Pozostałe wsie posiadają lokalne ujęcia wód podziemnych wraz z sieciami rozdzielczymi.

Jakość ujmowanych wód podziemnych nie odpowiada normom głównie ze względu na wysokie stężenia żelaza i manganu oraz - w rejonach położonych w sąsiedztwie Odry - azotanów.

Podwyższone stężenia azotanów występują głównie w rejonach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki Odry.

Eksploatację powyższych systemów wodociągowych prowadzi Zakład Gospodarki Komunalnej w Górzycy i Wojewódzki Zakład Konserwacji Urządzeń Wodnych i Melioracyjnych (WZKUWiM) w Gorzowie.

Aktualnie stan techniczny ujęć wody jest niezadowalający i wymagają one remontów lub modernizacji.

Na terenie gminy Słońsk istnieje międzygminny, grupowe systemy wodociągowe:

Międzygminny wiejski wodociąg grupowy dla Chartowa i Stańska, zasilany z ujęcia w Stańsku (w gminie Górzycy),

Cel: budowa gminnej sieci wodociągowej docelowo we wszystkich wsiach ,

Warunki glebowe.

Najlepsze kompleksy gleb podlegających ochronie znajdują się w dolinie Odry rejonach Czarnowa, Spudłowa, Górzycy, Pamięcina i Żabie (użytki zielone).

V.5.3. Podstawowe zadania w kształtowaniu struktur przyrodniczych i systemu przyrodniczego gminy

1. Mając na uwadze fakt, że zanieczyszczenia jezior są trwałe i przyrodniczo nieodwracalne, szczególną ochroną należy objąć ekosystemy jezior, które ze względu na powolną wymianę wód i niewielką powierzchnię charakteryzują się małą odpornością na degradację. Koniecznym warunkiem ochrony wód jezior jest wyeliminowanie rozwoju zabudowy i potencjalnych zagrożeń z nią związanych na terenach przyległych bezpośrednio do rynn jeziornej.
2. Odtworzyć przestrzenne powiązania struktur przyrodniczych gminy z otoczeniem poprzez tworzenie korytarzy ekologicznych utworzonych przez kształtowane pasy zadrzewieniowe.
3. Tereny wewnętrzne obszarów chronionego krajobrazu chronić przed zmianą użytkowania lub wskazywać pod zalesienia, dla lasów wodochronnych i glebochronnych.
4. Wiązać przestrzenie przez dolesienia rozerwane ciągi ekologiczne (obecnie zieleń w postaci kęp). Szczególne znaczenia mają tu ciągi wsparte na ciekach i obejmujące obszary łąkowe i pastwiskowe.

5. Wprowadzić zadrzewienia:

- wzdłuż dróg publicznych

- wzdłuż dróg polnych
 - na granicy użytków rolnych
 - wzdłuż cieków, kanałów, rowów melioracyjnych
 - przeciwerozyjne
 - pastwiskowe
 - wokół „oczek” wodnych
 - dolesienia na glebach najsłabszych, w szczególności klas V i VI.
 - pasów wiatrochronnych,
6. Utrzymać charakterystyczne cechy konfiguracji terenu; wprowadzić zakaz niwelacji pagórków, podkreślić je ,w miarę potrzeb, zabudową kubaturową i biologiczną.
7. Zagłębienia bezodpływowe, ze względu na gromadzenie się zanieczyszczeń - zarówno suche i wypełnione wodą - oraz obszary źródliskowe cieków, a także główne linie spływu powierzchniowego należy chronić i wskazywać pod zadrzewienia i zakrzewienia.
8. Strefy wododziałowe jako miejsca rozdziału i spływu wód powierzchniowych wyklucza się z terenów przeznaczonych pod jakiegokolwiek formy zainwestowania.
- Wskazane jest liniowe zadrzewianie i zakrzewianie tych stref w celu stworzenia ciągów, korytarzy i węzłów ekologicznych, jak i ochrony przeciwerozyjnej, gatunkami odpornymi na suszę i niski poziom wód gruntowych oraz mało wymagającymi w stosunku do warunków glebowych, takimi jak: topola biała, topola osika, czeremch amerykański, świdośliwa jajowata, głóg jednoszyjkowy, rokitnik pospolity, jarzab pospolity, brzoza brodawkowata.
9. Należy utrzymać systematyczną konserwację cieków i rowów melioracyjnych polegającą głównie na odmulaniu dna, udrażnianiu światel przepustów, usuwaniu porastających skarpy krzewów (jednostronnie), umacnianiu dna i skarp cieków i rowów, by nie dopuścić do zmniejszenia zdolności właściwego i szybkiego odprowadzania wód opadowych.
10. Pozostawić trwałe użytki zielone w naturalnym stanie (funkcje retencyjne i biocenotyczne).
11. Wprowadzić monitoring środowiska, zwłaszcza na terenach chronionych.

V.5.4. Podstawowe zadania w kształtowaniu stanu sanitarnego środowiska przyrodniczego gminy:

1. ograniczenie ilości ścieków zrzucanych do cieków bez oczyszczenia; - dla poprawy jakości wody w sieci hydrograficznej
2. ograniczyć do bezwzględного minimum udział gruntów pokrytych asfaltem, betonem lub innym materiałem nieprzepuszczalnym - w granicach nowo powstających obszarów zabudowanych, należy zadbać o wprowadzenie powierzchni (ogrody, łąki, lasy, parki) ;
3. wprowadzić roślinność wysoką w tereny osiedli mieszkaniowych, obszarów rekreacyjnych, w pasy dróg śródpolnych, na granice zmian użytkowania gruntów np.: pole/łąka, granice pól (miedze), cieki, rowy melioracyjne i kanały.:. Obszary leśne i zadrzewione mają wpływ na kształtowanie się topoklimatów tak istotnych dla równowagi ekosystemu.
4. Przeprowadzić szczegółowe analizy hydrologiczne i hydrauliczne uwzględniające wielkość i charakter cieku, jego aktualną przepustowość, w stosunku do wielkości powierzchni terenów planowanej zabudowy mieszkaniowej lub przemysłowej, z których nastąpi odbiór ścieków deszczowych (dachy, place, ulice, tereny zielone), i wskazującą możliwości dostosowania cieku do zwiększonych przepływów i wykluczyć

niekontrolowane zwiększanie ilości wód deszczowych odprowadzanych do rowów i cieków.

V.5.5. Zachowanie istotnych elementów systemów przyrodniczych w gminie Górzycza

- ➔ Doliny Odry i Ujścia Warty tworzą korytarz wybiegający poza granice gminy Górzycza istnieje potrzeba otoczenia ich ochroną jako obszaru chronionego krajobrazu pozwalającego zachować ciągłość cennych przyrodniczo terenów.
- ➔ Rezerwatu Przyrody „Pamięcin” w celu zachowania ze względów dydaktycznych i naukowych zbiorowiska roślinności stepowej
- ➔ Użytków ekologicznych tworzących walory krajobrazowe, aktywnej ochrony seminaturalnych muraw kserotermicznych i fragmentów ze skupiskami gatunków ciepłolubnych w warunkach ograniczonej i ekstensywnej gospodarki rolnej,
- ➔ siedlisk ptaków , głównie na obszarach parków krajobrazowych i parku narodowego,
- ➔ doliny rzeki Warty ze starorzeczami, małymi jeziorkami, okresowo zalewanymi łąkami i pastwiskami oraz typowo wykształconymi lasami łęgowymi koło Owczar i Pamięcina,

V.5.6. Waloryzacja zoologiczno-botaniczna

- Z przedstawionej powyżej struktury użytkowania gruntów wynika znaczny odsetek pokrycia terenów otwartych omawianego obszaru trwałą pokrywą roślinną, który wynosi w gminie Górzycza ponad 66 % użytków rolnych i ponad 19 % gruntów leśnych. Taki wysoki wskaźnik jest ekologicznie korzystny i istotnie wpływa na wysoką odporność środowiska na degradację. Równocześnie korzystnie wpływa na jakość krajobrazu.
- Położenie gminy Górzycza wiąże ją z istotnymi przyrodniczo terenami. Przebiega tędy również korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym łączący bagienne obszary wschodniej i zachodniej Europy związany z Pradolina Toruńsko-Eberswaldzką wraz z szeregiem korytarzy wewnętrznych o znaczeniu lokalnym. Pozwalają one zachować ciągłość przestrzenną łącząc różne formy obszarów chronionych, tereny leśne, pradoliny.
- Gmina jest bardzo cennym fragmentem korytarza z uwagi na obejmowanie swoimi granicami doliny Odry oraz szeregu innych cieków wodnych.
- W strategii ochrony przyrody podkreśla się szczególną wartość tego rodzaju ciągów ekologicznych, wzdłuż których odbywa się ruch nośników materii - wody, powietrza oraz organizmów, stanowią one również o całokształcie procesów zachodzących w krajobrazie. To wyróżnienie zobowiązuje jednak również do ostrożnego zagospodarowania przestrzeni.
- W ciągu ostatnich lat dokonano znacznych zmian w naturalnych korytarzach. W chwili obecnej pracuje się nad odtworzeniem zdegradowanych fragmentów by udrożnić trasy migracyjne roślin i zwierząt, bez tego rodzaju działań nastąpi zubożenie bioróżnorodności. Należy przede wszystkim przeciwdziałać fragmentacji środowiska, łącząc tzw. wyspy środowiskowe systemami zadrzewień i zakrzewień. Ułatwiają one migrację wzbogacając skład gatunkowy i stwarzając większe szanse na utrzymanie równowagi ekosystemowej. Wpływają również korzystnie na mikroklimat, przeciwdziałają przesuszeniu, ograniczają erozję, regulują stosunki wodne.
- Za najcenniejszy fragment wchodzący w skład gminy Górzycza uznać należy rezerwat leśny „Pamięcin”.

- Waloryzacja ornitologiczna jest szczególnie ważna z uwagi na duże zróżnicowanie gatunków i środowisk jakie zajmują. W Dolinie Odry i Warty największą wartość dla ptaków przedstawia odcinek dolny od Ujścia Warty do Słońska.
- Bardzo cennymi biotopami są turzycowiska, łąki zalewowe występujące w międzywalu a także liczne bagienka.
- Konieczna jest kompleksowa ochrona siedlisk ptaków w celu zachowania ich różnorodności.
- W przypadku zwierząt należy pamiętać, że korzystają one z szeregu różnorodnych biotopów w czasie godów, wychowywania młodych, zdobywania pożywienia, noclegu, migracji, zimowania, itd.

VI. USTALENIA DOTYCZĄCE ZASAD OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURYWSPÓŁCZESNEJ

VI.1. USTALENIA DOTYCZĄCE ZASAD OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW

VI.1.1. Środowisko kulturowe Gminy Górzycza.

VI.2.1. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków Gminy Górzycza.

W gminie występuje wiele obiektów o wartości historycznej w tym wpisanych do rejestru zabytków.

Większość terenów osadniczych zachowała walory i wartości kulturowe. Walory architektoniczno-krajobrazowe posiada głównie zabudowa realizowana do 1950 r. wpisująca się harmonijnie w krajobraz przyrodniczy i kulturowy.

Zabudowa i zagospodarowanie wymagają jednak rewaloryzacji, estetyzacji i przekształcenia lub przesłaniania elementów dysharmonijnych co ma znaczenie dla rozwoju turystyki transgranicznej (mały ruch przygraniczny), wieś Żabice (w oparciu o tereny turystyczne nad jeziorami Żabicko) i Mielno (na granicy z gminą Ośno Lubuskie).

VI.2.2. Zasady ochrony konserwatorskiej

2.2.2.1. Strefa „A” - ścisłej ochrony konserwatorskiej

Objęte są nią, na terenie gminy, układy przestrzenne i zespoły szczególnie wartościowe, o najlepiej zachowanej historycznej strukturze przestrzennej i o najwyższych wartościach kulturowych.

Obowiązuje:

- zachowanie historycznego układu przestrzennego z wszystkimi elementami;
 - konserwacja zachowanych głównych elementów układu przestrzennego;
 - usunięcie i przebudowa obiektów dysharmonijnych;
 - dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji przestrzennej;
 - wszelka działalność budowlana, zmiany i podziały nieruchomości oraz przebudowy, rozbudowy i remonty wszelkich obiektów leżących w strefie wymagają każdorazowo zgody LWKZ (Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków).

2.2.2.2. Strefa „B” - ochrony konserwatorskiej.

Objęte są nią wartościowe układy przestrzenne, tereny i zespoły na terenie gminy o znacznym procencie zachowanej, historycznej struktury.

Obowiązuje:

- utrzymanie zasadniczych elementów historycznego układu przestrzennego;
- rewitalizacja i modernizacja obiektów o wartościach kulturowych;
- docelowe usunięcie lub przebudowa obiektów dysharmonijnych;
- nowe obiekty należy dostosować do historycznej kompozycji przestrzennej oraz historycznych form zabudowy;
- wymóg konsultowania i uzyskania każdorazowo zgody LWKZ, przy wszelkich działaniach inwestycyjnych.

2.2.3. Strefa „E” - ochrony ekspozycji, dotyczy obiektów o istotnych walorach artystycznych i krajobrazowych

Obowiązuje:

- wyłączenie terenu spod zabudowy kubaturowej ujemnie wpływającej na ekspozycję obiektu zabytkowego
- wszelkie inwestycje należy poprzedzić studiami panoramicznymi
- lokalizacja obiektów kubaturowych oraz innych wysokich obiektów i urządzeń wymaga uzyskania zezwolenia LWKZ.

2.2.4. Obiekty w ewidencji konserwatorskiej - budynki mieszkalne, gospodarcze, usługowe i użyteczności publicznej, folwarki, cmentarze, parki.

Obowiązuje:

- wymóg konsultowania z LWKZ wszelkich prac remontowo-budowlanych;
- utrzymanie tradycyjnej formy architektury;
- stosowanie tradycyjnych elementów budowlanych;
- w przypadku konieczności rozbiórki obiektu o cechach historycznych należy wykonać dokumentację fotograficzną inwentaryzacyjną architektoniczno-budowlaną,

VI.2.3. Strefy ochrony archeologicznej

Obejmuje tereny o stwierdzonej zawartości reliktywów archeologicznych.

2.3.1. Strefa „W I” - pełnej ochrony konserwatorsko - archeologicznej

Wykluczona wszelka działalność inwestycyjna i inna. Strefa ta obejmuje wybrane stanowiska wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w ewidencji służby konserwatorskiej.

Obowiązuje:

- zakaz wszelkiej działalności inżynierskiej, budowlanej i innej związanej z pracami ziemnymi;
- zachowanie istniejącego układu topograficznego wraz z obiektem ujętym w rejestrze zabytków i ewidencji archeologicznej LWKZ;
- w przypadku podjęcia jakiegokolwiek działalności na terenie objętym granicami strefy, a wynikającej ze sposobu użytkowania terenu obowiązuje występowanie o szczegółowe wytyczne do urzędu ochrony zabytków.

2.3.2. Strefa „W - II” - częściowej ochrony archeologiczno - konserwatorskiej stanowisk archeologicznych, dopuszczających inwestowanie pod określonymi warunkami.

Obowiązuje:

- zachowanie stanowiska ujętego w ewidencji służby konserwatorskiej;
- uzgadnianie i opiniowanie wszelkich poczynań inżynierskich, budowlanych i innych przez służby ochrony zabytków. Obowiązuje każdorazowo występowanie o szczegółowe wytyczne konserwatorskie i opinie

- przed podjęciem decyzji o jakiegokolwiek działalności;
- w przypadku podjęcia decyzji o realizacji inwestycji na terenie objętym strefą ochrony archeologiczno-konserwatorskiej, obowiązuje przeprowadzenie badań ratowniczych na koszt inwestora wyprzedzających proces przygotowania inwestycji;
 - rozpoczęcie prac ziemnych związanych z realizacją inwestycji uzależnia się od uzyskania stosownego zezwolenia od urzędu ochrony zabytków.

2.3.2.1. Wykaz miejscowości, w których występuje strefa „W-II” :

- na obszarze gminy Górzycy obecnie brak wyznaczonych stref "W-II"

Proponowane:

Strefą "W-II" winny być objęte, wywodzące się ze średniowiecza, wartościowe układy przestrzenne wsi, tereny i zespoły na terenie gminy o znacznym procencie zachowanej, historycznej struktury, objęte obecnie /lub proponowane/ strefą "A" i "B" ochrony konserwatorskiej, w ramach granic tych stref /granice pokrywają się/, a także wszystkie stanowiska obejmujące cmentarzyska, osady i obozowiska,

2.3.3. Stanowiska wpisane do rejestru zabytków

Wykaz obiektów – według wykazu dokumentacji: *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzycy - część A „Uwarunkowania rozwoju gminy Górzycy”*

VII. WYTYCZNE DOTYCZĄCE WYMAGAŃ W PLANACH MIEJSCOWYCH

VII.1. STANDARDY I KIERUNKI USTALEŃ ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO:

VII.1.2. Założenia główne przestrzennego i gospodarczego rozwoju gminy

Przyjmuje się zasadę zrównoważonego rozwoju (ekorozwoju) jako optymalny kierunek rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego gminy Górzycy.

Eko- rozwój rozumiany jest jako zaspakajanie aspiracji cywilizacyjnych i rozwojowych społeczności lokalnej bez niszczenia i degradacji zasobów naturalnych środowiska przyrodniczego, przy zachowaniu, również dla przyszłych pokoleń, bogactwa przyrody i trwałych wartości kultury materialnej.

VII.2. CELE ROZWOJU GMINY GÓRZYCA

Celem głównym jest zapewnienie wszechstronnego, trwałego rozwoju gospodarczego gwarantującego wzrost jakości poziomu życia przy zachowaniu równowagi pomiędzy sferą społeczną, ekologiczną i produkcyjną.

Rozwój gminy powinien gwarantować sprawność funkcjonowania poszczególnych systemów tworzących strukturę przestrzenno-gospodarczo-społeczną gminy oraz zapewniać otwarcie na przyszłość przy zachowaniu obecnej wielkości i jakości zasobów przyrodniczych i kulturowych.

Ze względu na fakt, iż ochrona środowiska i wykorzystanie jego zasobów stanowi podstawę procesów rozwoju gminy, dominujące formy działalności gospodarczej w gminie: leśnictwo i rolnictwo, usługi, mieszkalnictwo, przemysł nie wywołujący strefy uciążliwej powinny być ściśle uzależnione od jakości i zasobów środowiska przyrodniczego. Ochrona środowiska przyrodniczego odgrywa zatem podstawowe znaczenie dla rozwoju gminy.

- Na określony wyżej cel główny składają się cele szczegółowe przedstawione niżej:
- cele społeczne obejmujące:

- zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania,
 - zapewnienie właściwego wyposażenia w **usługi: publiczne[UP]** -, (administracji zdrowia , oświaty kultury i nauki (wydział turystyki i ochrony środowiska Uniwersytetu Europejskiego- campus seminaryjny), łączności, sportu i **komercyjne [UC]** (handlu, finansów, bytowe, gastronomii, komunikacji i turystyki (baza turystyczno-sportowa na Odrze)
 - zapewnienie właściwych warunków wypoczynku nie tylko dla mieszkańców gminy ale i rekreacji dynamicznej (przez trasy turystyczne) i pobytowej (wypoczynek świąteczny) dla mieszkańców niedalekich aglomeracji zurbanizowanych Ziemi lubuskiej i Wielkopolski a także Berlina (3500000 mieszk.) dla którego to miasta gmina winna przedstawić interesującą cenowo ofertę wypoczynku zorganizowanego.
 - zapewnienie właściwego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunikację
- **cele ekonomiczne obejmujące:**
- rozwój lokalnego rynku pracy,
 - rozwój małych i średnich przedsiębiorstw,
 - restrukturalizacja rolnictwa (obecnie istniejącego i przyszłego związanego z przewidywanym zmniejszeniem się liczby małych gospodarstw indywidualnych),
 - wykorzystanie istniejącego majątku trwałego,
 - tworzenie warunków do rozwoju usług ponadlokalnych (turystyka i rekreacja komercyjna),
 - tworzenie podstaw do aktywnych działań (w zakresie pozyskiwania inwestorów), których celem jest stworzenie obszaru funkcjonalnego rozwoju działalności usługowej, produkcyjnej szczególnie związanej z produkcją rolną i budownictwem, magazynowej itp;
- **cele przyrodnicze obejmujące:**
- zachowanie istniejącej wielkości i jakości zasobów środowiska przyrodniczego, w tym zachowanie i powiększenie zasobów leśnych ,przy racjonalizacji jego wykorzystania,
 - poprawa jakości wód powierzchniowych,
 - rekultywacja terenów zdegradowanych
 - redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza,
 - zachowanie obecnej struktury krajobrazu rolniczego (zadrzewienia, oczka wodne, tereny podmokłe, bagna, trwałe użytki zielone),
 - zachowanie unikatowych walorów przyrodniczych poprzez rozszerzenie zakresu ochrony prawnej (użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe),
- **cele kulturowe obejmujące:**
- zachowanie obiektów i obszarów dziedzictwa kulturowego prawnie chronionych,
 - zachowanie lub rehabilitacja wiejskiego krajobrazu kulturowego (osadniczego), w świetle obecnej potrzeby rozwoju zabudowy letniskowej w dolinie Odry ,
 - zapobieganie dalszym niekorzystnym zjawiskom dewastacji cennych obiektów środowiska kulturowego (cmentarzy),
 - opracowanie „studium wpływu zespołu elektrowni wiatrowych na krajobraz kulturowy na obszarze miejscowości , której dotyczy lokalizacja tych elektrowni” , uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- **cele przestrzenne obejmujące:**
- utrzymanie i zapewnienie harmonijnego rozwoju struktur przestrzennych jednostek osadniczych o wyraźnie zachowanym układzie przestrzennym (optymalna koncentracja zabudowy w obecnych granicach zainwestowania miejscowości),

- racjonalizacja zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego (określenie standardów użytkowych przeciwdziałających degradacji środowiska przyrodniczego i kulturowego),
- zapewnienie możliwości rozwojowych pozostałym strukturom osadniczym oraz właściwy rozwój struktur usługowo-produkcyjnych związanych z realizacją (wdrożeniem) celów ekonomicznych.

VII.3. PROBLEMY SPOŁECZNO-GOSPODARCZE

Do głównych problemów w sferze społecznej zaliczyć należy;

- niewystarczające wyposażenie w usługi (służba zdrowia, kultura oraz usługi bankowe).
- wolne zasoby siły roboczej w najbliższym otoczeniu gminy poza jej granicami (gmina Słońsk, Rzepin)
- niechęć do zrzeszania się drobnych wytwórców
- odpływ młodych wykształconych ludzi z braku atrakcyjnych miejsc pracy

W sferze gospodarczo-ekonomicznej główne problemy to przede wszystkim:

- dekapitalizacja majątku trwałego w rolnictwie indywidualnym

VII.4. PROBLEMY STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ

Problemy struktury funkcjonalno przestrzennej związane są z:

- rozproszeniem obiektów i ponad lokalnych urzędzeń usługowych w obrębie głównych jednostek osadniczych.
- brakiem właściwych pod względem funkcjonalnym rozwiązań przestrzennych na obszarach zagospodarowania turystycznego, przy wyraźnej tendencji do nadmiernego rozproszenia zainwestowania, której przyczyną są wadliwe standardy użytkowe.

VII.5. PROBLEMY OBSŁUGI TECHNICZNEJ I KOMUNIKACYJNEJ

Główne problemy gminy w zakresie obsługi technicznej i komunikacyjnej to:

- niewystarczający poziom wyposażenia w infrastruktury technicznej w gospodarce wodno-ściekowej,
- brak o właściwych parametrów technicznych dróg - proporcjonalnych do obciążenia ruchem generowanym przez tereny zurbanizowane (Górzycza, Ługi Górzycckie) w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich, hamujący potencjalne możliwości rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy;
- brak dostatecznej ilości dróg rowerowych w najbardziej malowniczych zakątkach gminy i ich powiązania w sieć lokalną , regionalną , krajową i UE hamujący rozwój turystyki i rekreacji,
- niewykorzystany potencjał komunikacyjny istniejących dróg wodnych Odry.
- niewykorzystany potencjał wydobywczy istniejących zasobów złóż gazu i ropy naftowej w Ługach Górzycckich
- niewykorzystany potencjał przyrodniczy i turystyczny w obszarze Parku Krajobrazowego Ujścia Warty i strefie Doliny Odry oraz Rezerwatu „Pamięcin”,

VIII. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

VIII.1. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

VIII.1.1. ZASADY ROZWOJU KOMUNIKACJI.

VIII.1.1.1. DROGOWNICTWO.

Drogi krajowe

Na terenie gminy znajduje się odcinki dróg krajowych:

- Droga krajowa nr 31 relacji (Szczecin- Górzycy - Pamięcin - Słubice) , o nawierzchni z dywanika bitumicznego, stan dobry na niektórych jej odcinkach dostateczny lub zły
- Droga krajowa nr 22 relacji przejście graniczne („Stary Kostrzyn" - Słońsk – Skwierzyna) przebieg obrzeżny nie obsługujący gminy,

Drogi wojewódzkie

- Droga wojewódzka nr 139 relacji Górzycy - Laski - (Kowalów - Rzepin - A - 2)

Drogi powiatowe

- Droga powiatowa nr 1306 F (poprzednio:11439) relacji Golice– Radówek ,
- Droga powiatowa nr 1307 F (poprzednio:1413) relacji Stacja Laski Lubuskie – Laski Lubuskie /droga nr 139/,
- Droga powiatowa nr 1308 F (poprzednio:11412) relacji Laski Lubuskie – Pamięcin,
- Droga powiatowa nr 1312 F (poprzednio:11414) relacji Żabice- Spudłów- Sienno,
- Droga powiatowa nr 1313 F (poprzednio: 11411) relacji Górzycy - Żabice – PKP Czarnów, przecinająca gminę z zachodu na wschód,
- Droga powiatowa nr 1314 F (poprzednio: 11410) relacji PKP Ługi Górzyckie - Górzycy,
- Droga powiatowa nr 1315 F (poprzednio:11448) relacji Górzycy– rz. Odra,
- Droga powiatowa nr 1316 F (poprzednio:11415) relacji Czarnów- Stańsk – Gronów,

Drogi gminne

Na terenie gminy znajduje się sieć dróg gminnych, których ilości 42 , w których skład wchodzi drogi wewnętrzne na terenach zabudowanych (lokalne) ułatwiające dojazd do pól będące zarazem dodatkowym połączeniem poszczególnych miejscowości.

KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI DROGOWEJ

Projektowane są : obejście Górzycy (droga nr 31 relacji Gryfino –Krosno Odrzańskie) łączące północno-zachodnią część gminy, poprzez Górzycę , poza miejscowość Owczary, do południowej części gminy i dalej do Słubic:

- wykorzystuje naturalny układ warstwiczny,
- skraca i prostuje trasę obejścia.

Zaprojektowano obejście Żabic i Czarnowa.

Drogi rowerowe.

Położenie gminy oraz związki przyrodnicze, turystyczne i kulturowe z innymi gminami woj. lubuskiego oraz Wielkopolski zmuszają do realizacji dróg rowerowych.

Do najważniejszych zadań w tym zakresie należy zaliczyć:

Szlaki ponadregionalne – wytyczono trasę

Od Krzesin – Rapice – Urad – Słubice – Górzycy – Kostrzyn – Wymiarki – Dębno – Zarzecze,

Szlaki międzygminne – wytyczono trasę

I – Słubice – Górzycy – Kostrzyn

- drogę rowerową wzdłuż kierunku północnego wzdłuż drogi nr 22, relacji przejście graniczne („Stary Kostrzyn”) – Słońsk wzdłuż zlikwidowanego torowiska kolejowego,

VIII.1.1.2. KOLEJNICTWO.

Gminę przecina:

- z północy na południe linia kolejowa relacji Gorzów Wlkp.- Krzeszyce- Płońsk-Ługi Górzycykie – (Kostrzyn – Chyżyno) , którą przeznaczono do likwidacji i budowę na bazie torowiska drogi rowerowej .

- magistralna linia kolejowa zelektryfikowana relacji Wrocław –Zielona Góra –Rzepin –Górzycy (Kostrzyn)

Na terenie gminy znajduje się jeden przystanek w miejscowości Czarnów, na której zatrzymują się obecnie zawieszane przewozy pasażerskie.

VIII.1.1.3. DROGI WODNE - ŻEGLUGA ŚRÓDLĄDOWA.

Stanowi niewystarczająco wykorzystywany do tej pory środek komunikacji pasażerskiej o znaczeniu turystycznym i towarowej dla towarów masowych. Na terenie gminy znajduje odcinek drogi wodnej Odry o nośności 1000 t, która może stanowić element rozwoju turystyki wodnej zorganizowanej.

Ponadto należy uruchomić przejście promowe „Górzycy” wraz z infrastrukturą towarzyszącą i powiązaniem z drogą krajową nr 118.

VIII.1.1.4. LOTNICTWO.

Biorąc pod uwagę bliskość aglomeracji Berlina przewiduje się lokalizację lądowiska dla helikopterów po zachodnio-południowej stronie miejscowości Górzycy jako uzupełnienie połączeń sieci drogowej i kolejowej przede wszystkim o znaczeniu „UZ”,

Dodatkowo przewiduje się lokalizację lądowiska helikopterów po północnej stronie gminy, na obszarze obszaru usług turystycznych w miejscowości Żabczyn. Lokalizacja w tym rejonie , z uwagi na przyrodnicze uwarunkowania obszaru, wymaga szczegółowej analizy w zakresie ewentualnej kolizji lotów helikopterów ze szlakiem przelotowym ptaków i określenia czasowego zawieszenia tego lądowiska wynikającego z tych uwarunkowań , w tym przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

VIII.2. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

VIII.2.1. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW ROZWOJU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

VIII.2.1.1. Zasady rozwoju infrastruktury technicznej.

VIII.2.1.1.1. Zaopatrzenie w wodę.

Na terenie gminy znajduje się 8 stacji ujęć wody,. Większość ujęć i sieci wodociągowej są własnością gminy, zarządzane i eksploatowane przez Gminną Spółkę Wodno-Ściekową w Górzycy . Ujęcia te znajdują się w następujących miejscowościach:

- Ługi Górzyckie; zasila w wodę miejscowości : Ługi Górzyckie ,
- Górzycy,; zasila w wodę miejscowości: Górzycy i Owczary.
- Chyrzyno; zasila w wodę miejscowości Chyrzyno.
- Stańsk, zasila w wodę miejscowości : Stańsk, i Chartów (gmina Słońsk),
- Spudłów; ujęcie i wodociąg zasila miejscowość: Spudłów,
- Żabice; ujęcie i wodociąg zasila miejscowość: Żabice,
- Czarnów; ujęcie i wodociąg zasila miejscowość: Czarnów,
- Pamięcin, zasila w wodę miejscowości : Pamięcin, Laski Lubuskie,
- Żabczyn , ujęcie i wodociąg zasila miejscowości: Żabczyn i pasmo wzdłuż drogi do Kostrzyna,

Woda pochodząca z funkcjonujących ujęć wody, jest dobrej jakości. Stan wody poddawany jest bieżącej kontroli przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Słubicach.

Sieć wodociągowa w Radówku i Czarnowie wymaga wymiany z uwagi na złe parametry rur przesyłowych,

Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb istniejących i perspektywicznych. We wszystkich występują jednak ponadnormatywne ilości żelaza i manganu, wymaga to zastosowania procesu odżelaziania i odmanganiania.

VIII.2.1.1.2. Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

Ścieki pochodzące z całej planowanej sieci kanalizacji sanitarnej będą odprowadzane kolektorem grawitacyjno-tłocznym do nowej oczyszczalni ścieków w Górzycy ,której budowa zostanie zakończona w 2008 r .

Obecna sieć funkcjonuje na bazie mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków zlokalizowanych w Górzycy , Ługach Górzyczkich, Chyrzynie które obejmują swoim zasięgiem Czarnów, Stańsk, Żabice, Spudłów,

W pozostałych obszarze funkcjonują osadniki bezodpływowe , stwarzające zagrożenie dla środowiska w dolinach Odry i Warty,

VIII.2.1.1.3. Energetyka.

VIII.2.1.1.3.1.Zaopatrzenie w energię elektryczną.

Oparty jest na sieci krajowej o napięciu 110 kV (Górzycy z powiązaniem poprzez GPZ 110/15, „Górzycy” z siecią średniego napięcia 15 kV z transformacją na sieć 0,4 kV). Linie niskiego napięcia 0,4 kV przebiegają przez wszystkie miejscowości w gminie Górzycy.

Wszystkie miejscowości na terenie gminy są zelektryfikowane, wyposażone w sieć SN i NN oraz stacje transformatorowe 15/0,4 kV. Na obszarze gminy znajduje się około 1.600 odbiorców. Średnia moc przyłączeniowa 3 kW – 5 kW, co daje łącznie 6-8 MW mocy przyłączeniowej. Maksymalne obciążenie dla gminy Górzycy jest rzędu 2 – 3 MW.

Teren gminy znajduje się w obszarze działania ENEA S.A. O/Gorzów Wielkopolski. Zapotrzebowanie energetyczne gminy zaspokajane jest w sposób zadowalający, nie ma problemów w przyłączeniu nowych odbiorców.

Sieć linii rozdzielczych niskiego napięcia (0,4 kV) istnieją w każdej miejscowości.

Ponadto na terenie gminy w rejonie pasma Górzycyca- Żabice oraz Laski Lubuskie - Spudłów przewidziano tereny elektrowni wiatrowych, włączonych w krajową sieć energetyczną na warunkach ENEA S.A.

VIII.2.1.1.3.2. Elektroenergetyczna sieć przesyłowa.

W ramach kierunków rozwojowych sieci przesyłowej przewidywana jest budowa elektroenergetycznej linii 400 kV relacji Zlewiska(Poznań) – zachodnia granica Polski. Na terenie gminy dopuszcza się budowę przedmiotowej linii po trasie uzgodnionej z organem Gminy oraz nie kolidującej z zamierzeniami inwestycyjnymi rozwoju gminy . Trasa ww linii będzie możliwa po opracowaniu wariantu budowy linii w korytarzu technicznym wskazanym przez Inwestora.

Zakłada się ,że korytarz techniczny trasy przebiegu linii 400 kV winien przebiegać wzdłuż korytarza gazociągu przesyłowego –tranzytowego DN 1420 : „Jamajskiego”.

VIII.2.1.1.4. Gazownictwo.

- Gazociąg przesyłowy –tranzytowy DN 1420 : „Jamajski” ,
- Gazociąg przesyłowy DN 400 : Słubice – Kostrzyn n /Odrą ,
- Gazociąg przesyłowy DN 200 :kopalnia ropy i gazu Ługi Górzycyckie – kopalnia Żelin

Zamierzenia zgazyfikowania gminy to:

- doprowadzenie gazu MOW z Niemiec przez przejście graniczne na wysokości Rybocice i dalej : I nitka : w kierunku miejscowość Rybocice i dalej Górzycyca –
Rzepin, do większych wsi w obszarze gminy (Górzycyca, Laski Lubuskie, Pamięcin, Żabice, Czarnów, Owczary, Radówek).
II nitka Słubice- Cybinka –Maszewo –Krosno

VIII.2.1.1.5. Energetyka ciepła.

Na terenie gminy nie ma centralnego systemu grzewczego zasilającego znaczącą grupę obiektów. Istniejące obiekty usługowe, indywidualne i produkcyjne ogrzewane są z indywidualnych źródeł ciepła. W zaopatrzeniu w ciepło należy dążyć do eliminowania węgla jako nośnika energii i zastępowania go paliwami przyjaznymi środowisku. Wskazane jest również powszechne stosowanie normatywnej termoizolacji budynków.

VIII.2.1.1.6. Gospodarka odpadami stałymi.

Utrzymanie porządku i czystości na terenie gminy reguluje uchwała Rady Gminy w Górzycyca.

Gospodarka odpadami prowadzona jest w ramach Celowego Związku Gmin CZG-12 realizowanego dla 15 gmin: Bledzew, Cybinka, Dębno, Górzycyca, Kostrzyn n/Odrą , Krzeszyce, Lubniewice, Łągów, Międzyrzecz, Osno Lubuskie, Rzepin, Sulęcín, Słóńsk, Torzym, Winnica, na podstawie Kompleksowego Regionalnego Programu Gospodarki Odpadami poprzez:

- Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Długoszyne,
- Rekultywację nie spełniających norm składowisk gminnych ,
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów ,
- Prowadzenie edukacji ekologicznej („Eko-lekcje”, „Zielona Szkoła”, „Zielone Przedszkole”)

Corocznie, w drodze przetargu, wyłaniana jest firma utrzymująca porządek na terenach zielonych, przystankach oraz w centrum poszczególnych miejscowości.

Planuje się:

- ☐ uporządkowanie gospodarki stałymi odpadami komunalnymi z terenu gminy Górzycy w ramach programu CZG 12,

IX. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY GÓRZYCA WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII ROZWOJU I PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO ORAZ STOSOWNYCH UCHWAŁ SEJMIKU LUBUSKIEGO.

IX.1. ZADANIA RZĄDOWE UWZGLĘDNIONE W STUDIUM GMINY GÓRZYCA:

IX.1.1. ZADANIE NR 2. PROGRAM OŻYWIENIA GOSPODARCZEGO CAŁEGO PASA PRZYGRANICZNEGO I MODERNIZACJI PRZEJŚĆ GRANICZNYCH NA GRANICY Z RFN

IX.1.1.1. Zadanie 2. 1. Transgraniczne Pasma Przyspieszonego Rozwoju Miast nad Odrą i Nysą Łużycką

IX.1.1.2. Zadanie 2.3. Wdrożenie rządowego „Programu dla Odry 2006”

Szczegółowe informacje:

rozdział VIII.1.1.4. Lotnictwo,

rozdział XI.1.4. Funkcje turystyczne - zasady zagospodarowania przestrzennego

IX.1.2. Zadanie Nr 4. Wdrożenie sieci obszarów chronionych Natura 2000 według kryteriów dyrektyw UE 79/409/EEC i 94/43/EEC.

IX.1.2.1. Zadanie 4.1. Kompleks gospodarki turystycznej i edukacyjnej, pomiędzy dwoma parkami narodowymi.

Szczegółowe informacje:

rozdział V.5.5. Zachowanie istotnych elementów systemów przyrodniczych w gminie Górzycy,

rozdział XI.1.4. Funkcje turystyczne - zasady zagospodarowania przestrzennego

IX.2. ZADANIA SAMORZĄDOWE UWZGLĘDNIONE W STUDIUM GMINY GÓRZYCA :

IX.2.1. Zadanie Nr 1. Transgraniczne Ośrodki Obsługi o zasięgu ponadregionalnym Gubin - Słubice - Kostrzyn jako potencjalne bieguny polaryzacji, w ciągu planowanej drogi wzdłuż granicy w dolinie Odry i Nysy Łużyckiej.

Lokalizacja w powiatach: krośnieńskim, słubickim i gorzowskim z zaludnieniem trzech miast granicznych w latach 2020 - 2025 ok. 60 tys. mieszkańców.

IX.2.2. Zadanie Nr 4. Rozbudowa sieci dróg komunikacji rowerowej o znaczeniu międzyregionalnym i międzynarodowym.

Szczegółowe informacje:

rozdział VIII.1.1.1. Drogownictwo , część Drogi rowerowe.

IX.2.3. Zadanie Nr 11. Ożywienie gospodarcze i turystyczne miast położonych nad Odra, Wartą i Notecią oraz intensyfikacja wykorzystania tych rzek poprzez system portów rzecznych i przystani pasażerskich

Szczegółowe informacje:

rozdział XI.1.4. Funkcje turystyczne - zasady zagospodarowania przestrzennego,

rozdział XI.1.5. Główne zasady kształtowania infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na terenie gminy Górzycza .

IX.2.4. Zadanie Nr 13. Monitoring wdrożenia (realizacji) PZPW

Harmonogram wykonywania i monitoringu prac wyznacza strategia zrównoważonego rozwoju gminy Górzycza –czerwiec 2000

**IX.3. WDROŻENIE SIECI OBSZARÓW CHRONIONYCH
NATURA 2000 (KRYTERIUM UE 79/409/EEC I 92/43/EEC
WIELKOPRZESTRZENNE OSTOJE PRZYRODY CORINE W
STUDIUM GMINY GÓRZYCA**

Szczegółowe informacje:

rozdział V.5.Ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska i jego zasobów, :

rozdział V.5.3. Podstawowe zadania w kształtowaniu struktur przyrodniczych i systemu przyrodniczego gminy, :

rozdział V.5.5. Zachowanie istotnych elementów systemów przyrodniczych w gminie Górzycza, :

rozdział V.5.6. Waloryzacja zoologiczno-botaniczna, :

rozdział VIII.1.1.3. Drogi wodne - żegluga śródlądowa.

**IX.4. WOJEWÓDZKI PROGRAM REHABILITACJI OSÓB
NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA LATA 2000 – 2009 ,,**

Uwzględniając Wojewódzki program rehabilitacji osób niepełnosprawnych na lata 2000 – 2009 , studium przyjmuje zasadę sukcesywnej likwidacji barier architektonicznych i przystosowania terenów gminy do korzystania przez osoby niepełnosprawne, w szczególności poruszające się na wózkach inwalidzkich;

**IX.5. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WRAZ Z PLANEM
GOSPODARKI ODPADAMI DLA WOJ. LUBUSKIEGO NA LATA
2003-2010**

Szczegółowe informacje:

rozdział VIII.2.1.1.6. Gospodarka odpadami stałymi.

**X. USTALENIA DLA OBSZARÓW OBJĘTYCH OBOWIĄZKIEM
SPORZĄDZENIA MIEJSCOWYCH PLANÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO - DZIAŁANIA
OPERACYJNE**

Realizacja celów określonych w niniejszym studium oparta będzie na miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowywanych sukcesywnie w stosunku do potrzeb realizacyjnych , w których określone zostaną standardy zagospodarowania przestrzennego oraz przyjęte rozwiązania określone w studium jako zasada lub kierunek.

X.1. OBSZARY WYMAGAJĄCE OPRACOWANIA MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Przyjmuje się zasadę opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla obszarów ,dla których jest obowiązek ustawy ich sporządzenia oraz wynikających z potrzeb zagospodarowania terenów zurbanizowanych odpowiednio do poziomu zapotrzebowania inwestycyjnego,a w szczególności dla terenów :

- usług komercyjnych przy drodze 11–314, relacji Słubice - Kostrzyn – Szczecin,
- zagospodarowania turystycznego wzdłuż granicy Parku Narodowego „Ujście Warty”,
- farm wiatrowych, z wymogiem opracowania „studium wpływu zespołu elektrowni wiatrowych na krajobraz kulturowy na obszarze miejscowości , której dotyczy lokalizacja tych elektrowni” , uzgodnione z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków,
- miejscowości Górzycy i obszaru turystycznego wzdłuż rzeki Odry,
- obwodnic terenów Pamięcina, Żabic oraz połączenie drogi Czarnów – Żabice – droga Kostrzyn-Górzycy-Słubice wraz z terenami zurbanizowanymi wzdłuż tych obwodnic,
- obszarów przeznaczonych do zalesienia,
- bazy logistycznej (Ługi Górzyckie)
- przemysłowych ,
- produkcji związanej z działalnością rolniczą,
- zagospodarowania obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w celu dopuszczenia do elementów zabudowy związanej z gospodarką wodną, turystyczną,

Z uwagi na rozległość problematyki zagospodarowania przestrzennego gminy w aspekcie określenia potencjalnych terenów rozwoju dla poszczególnych funkcji, których zakres (zasady rozwoju) określony został w skali poszczególnych miejscowości, bądź obszarów funkcjonalnych, postuluje się opracowanie dokumentu operacyjnego, który uwzględniając dodatkowo zmienność uwarunkowań zewnętrznych (w tym rynkowych) stanowiłby pod względem gospodarczo-planistycznym podstawę działań Rady Gminy w określonym przedziale czasowym (kadencja Rady), aktualizowanym okresowo (corocznie).

Istniejącym dokumentem operacyjnym jest strategia rozwoju gminy Górzycy, którą należy aktualizować corocznie z uwzględnieniem: .

- celów etapowych (wg hierarchii zadań i problemów cząstkowych dostosowanych do planu budżetu gminy na rok następny),
- występujących ewentualnie zadań rządowych wprowadzanych w układ przestrzeni gospodarczej w trybie ustawowym dostosowanych do planu budżetu gminy na rok następny,
- zestawienie przedsięwzięć publicznych realizowanych przy współdziałaniu szeroko rozumianych środków pomocowych dostosowanych do planu budżetu gminy na rok następny,
- zestawienie przedsięwzięć publicznych realizowanych ze środków własnych dostosowanych do planu budżetu gminy na rok następny,
- kolejność wyznaczania miejsc i udostępniania terenów w obszarach przeznaczonych do działalności inwestycyjnej w strefie intensywnego rozwoju w oparciu o wykonanie zalecanych studiów problemowych i programowo-przestrzennych.

XI. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I ZASAD KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

XI.1. USTALENIA DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I ZASAD KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

XI.1.1. Funkcje rolnicze – kierunki rozwoju przestrzennego

Predyspozycje do uznania tej funkcji za wiodącą wynikają z :

- rolniczych tradycji terenu.
- struktury użytkowania gruntów w gminie Górzycza. W łącznej powierzchni gminy wynoszącej 9.987 ha użytki rolne stanowią ok. 70 %. W strukturze użytków rolnych użytki zielone stanowią ok. 20,64 %. Strukturę powyższą należy uznać za stabilną,
- jakości użytków rolnych, to znaczy z występowania zwartych, dużych kompleksów żyznych gleb klas bonitacji III i IVa, z występowaniem na terenie całej gminy mniejszych kompleksów klasy IVb,
- struktury władania użytków rolnych. Na ogólną liczbę użytków rolnych w gminie wynoszącą 9.987 ha we władaniu rolników indywidualnych jest prawie 40% powierzchni. Wzrasta jeszcze ilość użytków rolnych będących w użytkowaniu rolników indywidualnych w formie dzierżaw krótko i średnioterminowych,
- struktury zatrudnienia mieszkańców. Przeważający procent mieszkańców gminy utrzymuje się z rolnictwa. Dodatkowo, przeważająca część bezrobotnych to osoby poprzednio zatrudnione w sektorze państwowym rolnictwa.

Dotychczasowa struktura produkcji rolnej w gospodarstwach indywidualnych posiada charakter mieszany (produkcja roślinna i zwierzęca jednocześnie). W gospodarstwach wielkoobszarowych prowadzona jest specjalizacja w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej w zależności od położenia na obszarze gminy.

Zasada zagospodarowania przestrzennego polega na wyodrębnieniu czterech grup obszarów funkcjonalnych o zróżnicowanych zasadach użytkowania:

- ➔ **obszary o dominacji funkcji rolniczej („RP”, „RZ”, „RPm”, „RZm”),**
- ➔ **obszary o preferowanej funkcji rolniczej („RP”, „RZ”),**
- ➔ **obszary wielofunkcyjnego rozwoju wsi („M”, „U”)**
- ➔ **obszary o preferowanej funkcji produkcyjno-magazynowej („P”, „PS”),**

Rozmieszczenie przestrzenne w/w obszarów funkcjonalnych (wskazanych zgodnie uwarunkowaniami ze specyfikacją tabelaryczną poszczególnych miejscowości na rysunku studium) determinowane jest uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego czyli przede wszystkim: jakości gleb, ukształtowania terenu oraz stosunków wodnych.

Ogólne zasady zagospodarowania przestrzennego:

➔ Obszary o dominacji funkcji rolniczej:

- utrzymanie dotychczasowego użytkowania rolniczego terenu,

- zachowanie dotychczasowego pastwiskowo - łąkarskiego użytkowania gruntów organicznych (zapobieganie utracie wartości produkcyjnych gleb organicznych),
- strefa bez inwestycyjna poza nakładami na utrzymanie kultury rolnej,
- optymalna koncentracja zabudowy w obecnych granicach miejscowości, ze wskazaniem zwiększenia zwartości układu,
- w granicach miejscowości dopuszcza się nową zabudowę zagrodową i mieszkaniową oraz zabudowę na potrzeby rolnictwa (przechowalnie, magazyny, mieszalnie pasz itp.) oraz jego obsługi,
- rewaloryzacja i rewitalizacja budowli i urządzeń melioracyjnych,
- wykorzystanie istniejącego majątku trwałego.
- Dopuszczenie układu zabudowy „kolonijnej” przy restrukturyzacji gospodarstw wielkotowarowych o powierzchni ca 100 ha.

→ Obszary o preferowanej funkcji rolniczej:

- Utrzymane dotychczasowe użytkowanie rolnicze terenów z dopuszczeniem jego zmian,
- leśnictwo na obszarach wytyczonych granicą rolno-leśną,
- turystyka w atrakcyjnych krajobrazowo rejonach rzeki Odry oraz jezior (Żabinec, Jasne, Mielno),
- optymalna koncentracja zabudowy w obecnych granicach miejscowości, ze wskazaniem zwiększenia zwartości układu mające na celu ograniczenie tendencji rozwoju liniowego jednostek osadniczych,
- w granicach miejscowości dopuszcza się nową zabudowę zagrodową i mieszkaniową, a także inwestycje związane z obsługą rolnictwa oraz inne inwestycje nie tworzące kolizji z preferowaną funkcją obszaru.
- optymalne wykorzystanie istniejącego majątku trwałego nie tworzące kolizji z preferowaną funkcją obszaru.

→ Obszary wielofunkcyjnego rozwoju wsi:

- preferowany rozwój wiejskiej zabudowy mieszkaniowej, zagrodowej, letniskowej oraz na potrzeby usług i działalności produkcyjnej w powiązaniu z istniejącą siecią osadniczą,
- dopuszcza się rozwój struktur rekreacyjno - turystycznych i produkcyjno-usługowych poza obszarami jednostek osadniczych,

→ Obszary o preferowanej funkcji produkcyjno-magazynowej :

- preferowany rozwój produkcji , usług i działalności produkcyjnej w powiązaniu z istniejącą siecią komunikacji kolejowej i drogowej– tereny do wyłączenia z produkcji rolnej zgodnie z wymogami ustawowymi,
- konieczna koordynacja zagospodarowania przestrzennego obszaru pod względem sukcesywnego (na miarę konkretnych zamierzeń inwestycyjnych) uzbrojenia w infrastrukturę techniczną i komunikację drogową.
- Zalecane opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego obszaru w skali 1:10000 w oparciu o stosowne opracowanie fizjograficzne.

XI.1.2. Funkcje leśne - zasady zagospodarowania przestrzennego

Zasady zagospodarowania przestrzennego polegają na:

- utrzymaniu zasięgu przestrzennego terenów leśnych wynikającego z uwarunkowań naturalnych i własnościowych,
- zwiększeniu powierzchniowym istniejących obszarów leśnych drogą zalesień obszarów porolnych przy granicy rolno-leśnej, w pierwszej kolejności dolesienia na obszarach oznaczonych w studium, głównie gruntów klasy V i VI,
- przystosowanie przydatnych kompleksów leśnych, wyznaczonych na podstawie analiz szczegółowych, do pełnienia funkcji turystycznych i rekreacyjnych (ścieżki i szlaki turystyczne i dydaktyczne, punkty widokowe, miejsca piknikowe).

XI.1.3. Funkcje wielokierunkowej działalności gospodarczej, w tym produkcyjnej

- Zakłada się utrzymanie i selektywny rozwój występujących w ograniczonym zakresie funkcji produkcyjnych oraz magazynowej. Występująca na terenie gminy produkcja przemysłowa o charakterze komercyjnym i rolno-spożywczym, skoncentrowana jest po północnej stronie miejscowości Górzycza.
- Zasady zagospodarowania przestrzennego, w tym rozmieszczenia przestrzennego poszczególnych elementów funkcjonalnych, dostosowane winny być, w zależności od charakteru produkcji, do uwarunkowań lokalnych.
- Zakłada się możliwość wykorzystania nie zagospodarowanego majątku trwałego do organizacji produkcji lub składowania pod warunkiem zabezpieczenia podstawowych warunków w zakresie infrastruktury, czyniących działalność gospodarczą bezpieczną wykluczającą negatywny wpływ na środowisko przyrodnicze.
- Zakłada się stworzenie obszarów dla rozwoju funkcji logistycznych i składowych w Paśmie Północno-Zachodnim gminy pomiędzy istniejącymi ciągami linii kolejowej i drogi krajowej.
- Zakłada się budowę elektrowni wiatrowych w Paśmie Środkowo-Wschodnim gminy , które dostosowane winny być do uwarunkowań ustawowych miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w tym wymóg opracowania „studium wpływu zespołu elektrowni wiatrowych na krajobraz kulturowy na obszarze miejscowości , której dotyczy lokalizacja tych elektrowni”
- Utrzymuje się swobodę lokalizacji dla drobnej produkcji o niskim wskaźniku zatrudnienia w istniejącej strukturze osadniczej na warunkach określonych wyżej przy zachowaniu norm ustawowych ochrony środowiska przyrodniczego obszaru lokalizacji wraz z „kołnierzem” ustawowym.
- Utrzymuje się obszary eksploatacji powierzchniowej surowców okruchowych i eksploatacji surowców / gaz, ropa naftowa/, przy koniecznej koordynacji zagospodarowania przestrzennego obszaru pod względem sukcesywnego (na miarę konkretnych zamierzeń inwestycyjnych) uzbrojenia w infrastrukturę techniczną i komunikację drogową i kolejową,

XI.1.4. Funkcje turystyczne - zasady zagospodarowania przestrzennego

- Turystyka jest ważną funkcją uzupełniającą w zagospodarowaniu przestrzennym gminy Górzycza. Z przeprowadzonych analiz oraz waloryzacji środowiska przyrodniczego, środowiska kulturowego obszaru gminy wynika, że będzie coraz bardziej znacząca , z tendencją awansu do funkcji podstawowej w jej gospodarce .

- Gmina ma bogate środowisko przyrodnicze (wody, kompleksy leśne, rzeźbę terenu, interesującą florę i faunę) .
- Dodatkowym atutem gminy jest położenie wśród obszarów objętych ochroną przyrody o znaczeniu międzynarodowym , mogącym być podłożem dla umiejscowienia na terenie gminy filii szkoły akademickiej / w pobliżu ważny ośrodek naukowy Collegium Polonicom/ , z ukierunkowaniem na zagadnienia środowiska przyrodniczego.
- Położenie gminy, jej przyroda i historia, brak uciążliwego przemysłu. pozwala na rozwój turystyki i wypoczynku (piękne szlaki turystyczne piesze i wodne, istniejące i projektowane , rybołówstwo i wędkarstwo, pozyskiwanie runa leśnego)
Szlaki wodne rzek: Warty i Odry wchodzi w skład systemu dróg wodnych Odra-Wisła są fragmentem europejskiej drogi wodnej E – 70, prowadzącej z zachodu kontynentu na wschód, przez Puszcze Gorzowską i Notecką.
- Gmina winna obsługiwać kwalifikowaną turystykę wędrowną wodną j pieszą , rowerową - o znaczeniu międzynarodowym, także krajoznawczą, oraz organizować turystykę i rekreacją pobytową o znaczeniu lokalnym i regionalnym i transgranicznym euroregionu.
- Rozpatrując szansę rozwoju funkcji turystycznej w gminie Górzycza na tle szerszych ponad lokalnych uwarunkowań, może ona stanowić w przyszłości jedną z funkcji wiodących gospodarki gminy, i przy przekształceniu projektowanego lądowiska pod Górzycą może się włączyć w sieć powiązań turystyki kontynentalnej jako węzeł logistyczny.

Zasady zagospodarowania przestrzennego wynikające z predyspozycji obszaru opracowania (udokumentowane pracami analitycznymi) sprowadzają się do określenia głównych terenów rozwoju dla tej formy aktywności gospodarczej.

- ➔ Funkcję głównych obszarów turystycznych przypisano szlakom i drogom wodnym na obszarach rzeki Odry z terenami otaczającymi i wzdłuż granicy rozlewiska rzeki Warty, głównie w obszarze miejscowości Górzycza położone wzdłuż rzeki jako potencjalne tereny turystyczne z proponowaną przeprawą rzeczna jako dodatkowego promowego przejścia granicznego pieszego i przedłużenia ciągu międzynarodowej ścieżki rowerowej,
- ➔ Natomiast funkcje uzupełniające obszarów turystycznych wskazane w studium nadano:
 1. Rejonowi rezerwatu przyrody w ujściu Warty,
 2. Obszarom chronionego krajobrazu w pradolinie Odry i Warty.
 3. Obszaru po północno-wschodniej stronie miejscowości Górzycza o dużych spadkach z przeznaczeniem na ośrodek sportów zimowych / stok narciarski /, punkt widokowy, kolejka linowa,
- Powyższe obszary: główne i uzupełniające łączy układ sieci „infrastruktury turystycznej” w formie szlaków turystycznych: rowerowych, konnych, pieszych, wodnych oraz tras turystyki kołowej o odpowiednim wyposażeniu techniczno-usługowym. Układ ten łączy teren gminy z regionem i obszarami otaczającymi.
- Obszary główne i uzupełniające „nakładają się” na obszary działalności gospodarczej o charakterze rolniczym i leśnym. Jednakże ze względu na fakt, iż w większości użytki rolne, wchodzące w skład tych obszarów, posiadają niską produktywność, nie jest przewidywane pojawienie się sytuacji konfliktowych, szczególnie, gdy zastosowane zostaną racjonalne zasady zagospodarowania polegające na wykorzystaniu usług turystycznych jako znaczącego elementu bilansu ekonomicznego gospodarstw rolnych.
- W sytuacjach konfliktowych na obszarach leśnych znaczącym winno być stanowisko Zarządcy terenów leśnych.

XI.1.5. Główne zasady kształtowania infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na terenie gminy Górzycza :

- dostosowanie skali i formy architektonicznej zabudowy o funkcji rekreacyjnej i turystycznej do regionalnego typu zabudowy obszaru doliny Odry , ujścia Warty i typologii etnograficznej tej części województwa lubuskiego
- wiązanie zabudowy turystyczno-rekreacyjnej z istniejącymi układami osadniczymi oraz utworzenie nowych struktur turystycznych w rejonie Jeziora Żabiniec (zlokalizowane w środkowej części gminy)
- dla wymienionych powyżej obszarów węzłowych i uzupełniających, ze względu na istniejące warunki środowiska przyrodniczego, określa się graniczne wartości pojemności turystycznej (*1 całkowita, maksymalna liczba użytkowników: mieszkańcy i turyści : 50 użytkowników/ 1 ha),
 - dla projektowanych struktur turystycznych ustala się konieczność rozwiązania gospodarki wodno-ściekowej zgodnie z zasadami stosowania standardów dotyczących uzbrojenia terenów szczególnie chronionych.

XII. USTALENIA DOTYCZĄCE OBSZARÓW NARAŻONYCH NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI

Tereny zalewowe. Wezbrania roztopowe Odry występują w miesiącach marzec – kwiecień, z kolei niżówki w miesiącach od lipca do września.

Średni odpływ rzeczny Warty przy ujściu do Odry wynosi 204 m³/s.

W *Programie dla Odry 2006* ocena systemu ochrony przeciwpowodziowej dorzecza Warty oraz stanu technicznego istniejących obwałowań rzeki – potwierdziła konieczność ich modernizacji i rozbudowy.

Wśród inwestycji pilnych i niezbędnych w gminie Górzycza wskazano:

modernizację wału przeciwpowodziowego, na odcinku na odcinku Słubice-Górzycza –od km 600,0 do km 604,3 rzeki Odry;

XIII. DZIAŁANIA OPERACYJNE

- współdziałanie szeroko rozumianych środków pomocowych, Z uwagi na rozległość problematyki zagospodarowania przestrzennego gminy w aspekcie określenia potencjalnych terenów rozwoju dla poszczególnych funkcji, których zakres (zasady rozwoju) określony został w skali poszczególnych miejscowości, bądź obszarów funkcjonalnych, postuluje się opracowanie dokumentu operacyjnego, który uwzględniając dodatkowo zmienność uwarunkowań zewnętrznych (w tym rynkowych) stanowiłby pod względem gospodarczo-planistycznym podstawę działań Rady Gminy w określonym przedziale czasowym (kadencja Rady), aktualizowanym okresowo (corocznie).
- Określone w dokumencie operacyjnym wnioski lub ustalenia będą z zestawienia spodziewanych potrzeb konfrontowane z możliwościami ich finansowania.
- Dokument operacyjny (plan działań) okresowo aktualizowany korygować będzie:
 - kolejność wyznaczania miejsc i udostępniania terenów w obszarach przeznaczonych do działalności inwestycyjnej w strefie intensywnego rozwoju w oparciu o wykonanie studiów problemowych i programowo-przestrzennych.
 - występujących ewentualnie zadań rządowych wprowadzanych w układ przestrzeni gospodarczej w trybie ustawowym,
 - cele etapowe (wg hierarchii zadań i problemów częściowych),
 - zestawienie przedsięwzięć publicznych realizowanych ze środków własnych,

XIV. MATERIAŁY WYJŚCIOWE I WYKORZYSTANE DLA POTRZEB OPRACOWANIA STUDIUM

XIV.1 Wykaz danych zawartych w materiałach planistycznych sporządzonych na potrzeby projektu studium gminy GÓRZYCA zgodnie z §3 ust.1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28.04.2004 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004 r. nr 118 poz. 1233)

1. *Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Lubuskiego – PZPWL- październik 2002 opracowany przez Zarząd Województwa Lubuskiego– aktualność na dzień 30.12.2005 r*
7. *„Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego” Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze, Marzec 2000 r.*
8. *Rocznik Statystyczny Województwa Lubuskiego 2005. Urząd Statystyczny w Zielonej Górze. Zielona Góra, listopad 2005 r.*
9. *Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego,*
10. *Dokumentacja planistyczna miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego według rejestru tych opracowań w gminie Górzycy– aktualność na dzień 30.12.2005 r.*
11. *Studium ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz archeologia w gminie Górzycy – opracowane w lutym 2006 r. przez mgr inż. arch. H.J. Kustosza*
12. *Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla gminy Górzycy opracowane przez Pracownię Wielobranżową „VERSO” w Gorzowie Wlkp. w 2006 r.*
11. *Studium stanu władania gminy Górzycy poszczególnych obrębów geodezyjnych – aktualność na 30.12.2005 r. - mapy w skali 1: 5000, 1: 7500,*
12. *Studium stanu zagospodarowania i inwentaryzacji obiektów kubaturowych poszczególnych obrębów geodezyjnych gminy Górzycy – aktualność na 30.12.2005 r. - mapy w skali 1: 5000, 1: 7500,*
13. *Studium własności i użytków w gminie Górzycy – aktualność na dzień 30.12.2005 r. - mapy w skali 1: 5000, 1: 7500,*
14. *Studium przyrodnicze- degradacja środowiska przyrodniczego i jej przeciwdziałanie- – aktualność na dzień 30.12.2005 r. - mapa w skali 1: 25 000,*
15. *Studium przyrodnicze- mapa geomorfologiczna i hydrogeologiczna w skali 1: 25 000,*
16. *Studium przyrodnicze- mapa hipsometryczna w skali 1: 25 000,*
17. *Studium przyrodnicze- mapa spadków terenu w skali 1: 25 000,*
18. *Studium przyrodnicze- szata roślinna i obszary chronionego krajobrazu , rezerwaty, ostoje- – aktualność na dzień 30.03.2004 r - mapa w skali 1: 25 000,*
19. *Studium przyrodnicze- elementy przyrodnicze ograniczające użytkowanie – – aktualność na dzień 30.12.2005 r. -mapa w skali 1: 25 000,*
20. *Inwentaryzacja sieci przesyłowych energetycznych Polskich Sieci Elektroenergetycznych – Zachód sp. z o.o. w Poznaniu na terenie gminy Górzycy- aktualność na dzień 30.12.2005 r.*
21. *Inwentaryzacja sieci elektroenergetycznych Grupy Energetycznej ENEA S.A. O/Gorzów na terenie gminy Górzycy -aktualność na dzień 30.12.2005 r.*
22. *Inwentaryzacja sieci drogowych: wojewódzkich, powiatowych, gminnych na terenie gminy Górzycy - aktualność na dzień 30.12.2005 r.*

23. *Inwentaryzacja sieci kolejowych PKP S.A. -aktualność na dzień 30.12.2005 r.*
Inwentaryzacja sieci telekomunikacyjnych Telekomunikacji Polskiej S.A. obszar Telekomunikacji w Zielonej Górze - aktualność na dzień 30.12.2005 r.
24. *Zasoby archiwum Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Zielonej Górze - Delegatura w Gorzowie Wlkp. - aktualność na dzień 30.12.2005 r.*
25. *Materiały wyjściowe inne:*
 - *wnioski jednostek i instytucji wymienionych w załączniku nr 3 dokumentacji studium dotyczącym wykazu wniosków do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzycza,*
 - *wnioski jednostek organizacyjnych i osób fizycznych złożonych na podstawie art.11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dotyczącym nieruchomości na obszarze gminy Górzycza,*
 - *dane z Urzędu Gminy w Górzycy, – aktualność na dzień 30.12.2005 r.*
 - *materiały z wizji terenowej oraz inwentaryzacji szczegółowej, serwis fotograficzny, materiały archiwalne autorów opracowania, branżowe materiały archiwalne,*

XIV.2 Wykaz danych zawartych w materiałach planistycznych sporządzonych na potrzeby projektu studium gminy GÓRZYCA zgodnie z §3 ust.2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28.04.2004 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz.U. z 2004 r. nr 118 poz. 1233)

Podstawy prawne wykonania opracowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Górzycza:

1. *Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80, poz.717),*
2. *Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Dz. U. Nr 162, poz. 1568.*
3. *Ustawa z dnia 03 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 1995r. Nr 16, póź. 78 ze zmianami),*
4. *Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 1991 r. Nr 101, póź. 444ze zmianami),*
5. *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62. póź. 628 ze zmianami),*
6. *Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2001 r. Nr 115, póź.1229 ze zmianami),*
7. *Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. O wprowadzeniu ustawy - Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2001r. Nr 100, póź. 1085 ze zmianami),*
8. *Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska. Dz. U. Nr 62, poz. 627, ze zm.*
9. *Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004r. Nr 92,póź. 880),*
10. *Ustawa z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym. Dz. U. 1999 r. Nr 66, poz. 750, tekst jednolity ze zm.*
11. *Ustawa z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska. Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 982, tekst jednolity.*
12. *Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. - Prawo geologiczne i górnicze. Dz. U. Nr 27, poz. 96 ze zm.*
13. *Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane. Dz. U. z 2000 r. Nr 106, poz. 1126, tekst jednolity ze zm*

14. Ustawa z dnia 12 lipca 1995 r. o ochronie roślin uprawnych. Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1398, tekst jednolity.
15. Ustawa z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie. Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 372, tekst jednolity.
16. Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne. Dz. U. z 2003 r. Nr 153 poz. 1504, tekst jednolity.
17. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest. Dz. U. Nr 101, poz. 628 ze zm.
18. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt. Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, tekst jednolity.
19. Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. - Prawo atomowe. Dz. U. z 2001 r. Nr 3, poz. 18.
20. Ustawa z dnia 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej. Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 43.
21. Ustawa z dnia 11 stycznia 2001 r. o substancjach i preparatach chemicznych. Dz. U. Nr 11, poz. 84.
22. Ustawa z dnia 16 marca 2001 r. o rolnictwie ekologicznym. Dz. U. nr 38 poz. 452, ze zm.
23. Ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej. Dz. U. Nr 63, poz. 639, ze zm.
24. Ustawa z dnia 22 czerwca 2001 r. o organizmach genetycznie zmodyfikowanych. Dz. U. Nr 76, poz. 811, ze zm.
25. Ustawa z dnia 11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego. Dz. U. Nr 64, poz. 606.
26. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233),
27. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. z 2001 r. Nr 92, poz. 1029),
28. Rozporządzenie Nr 14 Wojewody Lubuskiego z dnia 24 lipca 2003 r. w sprawie określenia obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa lubuskiego,
29. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 11 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków roślin rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów właściwych dla tych gatunków i odstępstw od tych zakazów (Dz. U. 2001 r. Nr 106, poz. 1176).
30. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 września 2001 r. w sprawie określenia listy gatunków zwierząt rodzimych dziko występujących objętych ochroną gatunkową ścisłą i częściową oraz zakazów dla danych gatunków i odstępstw od tych zakazów (Dz. U. z 2001 r. Nr 130, poz. 1456),
31. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002r. w sprawie instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2002r. Nr 122, poz. 1055),
32. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 09 września 2002r. w sprawie opracowań ekofizjograficznych (Dz. U z 2002r. Nr 155, poz. 1298),
33. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 września 2002r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczególnych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2002r. Nr 179, poz. 1490)
34. Agapow L., Lipnicki L (red.) 1997. Koncepcja korytarzy ekologicznych w województwie gorzowskim. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (opracowano i wydano na zlecenie Zarządu Parków Krajobrazowych w Gorzowie Wlkp.).
35. Bartkowski T. 1970. Wielkopolska i Środkowe Nadodrze. PWN, Warszawa.

36. Celka Z. 1999. *Rośliny naczyniowe grodzisk Wielkopolski*. Uniwersytet im. A. Mickiewicza. Prace Zakładu Taksonomii Roślin nr 9. Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań.
37. Deja W. 1984. *Przyrodnicze warunki rozwoju rekreacji na obszarze województwa gorzowskiego*. Seria: Zdrowie i Kultura Fizyczna, Warszawa.
38. Janyszek S. 1993. *Flora i roślinność projektowanego rezerwatu przyrody „Zakole Santockie”*. Opracowanie wykonane na zlecenie Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp.
39. Karwacka G., Kijowska J., Kijowski A., Żynda St. 2002. *Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1 : 50 000. Arkusz N-33-115-D. Gorzów Wielkopolski – Wsch. Główny Geodeta Kraju*.
40. Karwacka G., Kijowska J., Kijowski A., Żynda St. 2002. *Komentarz do mapy sozologicznej w skali 1 : 50 000. Arkusz N-33-116-C. Lipki Wielkie. Główny Geodeta Kraju*.
41. *Komunikat o stanie czystości rzek badanych w 1999 roku. Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze Delegatura w Gorzowie Wlkp., Gorzów Wlkp. 2000.*
42. Kondracki J. 1998. *Geografia regionalna Polski*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
43. Kostrowicki J. 1961. *Środowisko geograficzne Polski*. PWN, Warszawa.
44. Kozarski S. 1965. *Zagadnienia drogi odpływu wód pradolinnych z zachodniej części pradoliny Noteci – Warty*. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Prace Komisji Geograficzno-Geologicznej, Poznań.
45. Krygowski B., 1958. *Krajobraz Wielkopolski i jego dzieje*. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, PWN, Seria: Wielkopolska w oczach przyrodnika, Nr 2, Poznań.
46. Krygowski B., 1961. *Geografia Fizyczna Niziny Wielkopolskiej, część I. Geomorfologia*. Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Wydział Matematyczno-Przyrodniczy, Komitet Fizjograficzny, Poznań.
47. Lencewicz S. 1955. *Geografia fizyczna Polski*. PWN, Warszawa.
48. Macias A. 1998. *Środowisko przyrodnicze jako czynnik i ograniczenie rozwoju, [w]: Uwarunkowania i kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego województwa gorzowskiego, pod red. Parysek Jerzy, Gruchman Bohdan, tom 2. Studia rozwoju i zagospodarowania przestrzennego. Akademia Ekonomiczna, Poznań.*
49. Matuszkiewicz J.M. 1993. *Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski*. Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN, Prace Geograficzne, 158.
49. Misiewicz J. 1971. *Flora i zbiorowiska synantropijne Gorzowa Wielkopolskiego i okolicy*. Materiały Zakładu Fitosocjologii Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, 27.
50. Mojski J. E. (red.) 1978. *Objaśnienia do mapy geologicznej Polski, 1:200 000, arkusz: Gorzów Wielkopolski*. Instytut Geologiczny, Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa.
51. Mroczkiewicz L. 1952. *Podział polski na krainy i dzielnice przyrodniczo-leśne*. PWRiL, Warszawa.
52. Mroczkiewicz L., Trampler T. 1964. *Typy siedliskowe lasu w Polsce*. Prace Instytutu Badawczego Leśnictwa nr 250, Warszawa.
53. *Raport o stanie środowiska w województwie gorzowskim w latach 1995-1996*. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Gorzowie Wlkp., Biblioteka Monitoringu Środowiska, Gorzów Wlkp., 1997.
54. Stachoń J. (red.) 1987. *Atlas hydrologiczny Polski, tom I*. Wydawnictwo Geologiczne, Warszawa.
55. *Stan środowiska w województwie lubuskim w latach 1997-1998*. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Zielona Góra - Gorzów Wlkp., 1999.
56. *Stan środowiska w województwie lubuskim w roku 1999*. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Zielona Góra – Gorzów Wlkp., 2000.

57. Stan środowiska w województwie lubuskim w roku 2001. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Zielona Góra – Gorzów Wlkp., 2002.
 58. Stan środowiska w województwie lubuskim w roku 2002. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Zielona Góra –Gorzów Wlkp., 2003.
 59. Stan środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w latach 2000-2001. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze, Biblioteka Monitoringu Środowiska, Zielona Góra – Gorzów Wlkp., 2002.
 60. Stankowski W. 1976. Rozwój środowiska fizyczno-geograficznego Polski. PWN, Warszawa.
 60. Szafer W, Zarzycki K. 1972. Szata roślinna Polski. PWN. Warszawa.
 61. Wojterski T., Leszczyńska M., Piaszyk M. 1974. Potencjalna roślinność naturalna Pojezierza Lubuskiego. Badania Fizjograficzne Nad Polską Zachodnią, Seria B – Botanika, 32, Poznań.
 62. Woś A. 1994. Klimat Niziny Wielkopolskiej. Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań.
 63. **PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ W OBSZARZE „ŚRODOWISKO”**
- A. Dyrektywy ustalające standardy jakości powietrza:**
- 1) Dyrektywa Rady 96/62/WE w sprawie oceny i kontroli jakości otaczającego powietrza
 - 2) Dyrektywa Rady 96/61/WE w sprawie zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i kontroli (IPCC)
 - 3) Dyrektywa 80/779/EWG w sprawie dopuszczalnych i zalecanych wartości stężeń dwutlenku siarki i cząstek zawieszonych w powietrzu (znowelizowana Dyrektywą 91/692/EWG)
 - 4) Dyrektywa Rady 82/884/EWG w sprawie dopuszczalnej wartości stężeń ołowiu w powietrzu (znowelizowana Dyrektywą 91/692/EWG)
 - 5) Dyrektywa Rady 85/203/EWG w sprawie norm jakości powietrza w odniesieniu do dwutlenku azotu (znowelizowana Dyrektywą 91/692/EWG)
 - 6) Rozporządzenie Rady WE/3093/94 z dnia 15 grudnia 1994 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową
 - 7) Dyrektywa Rady 92/72/EWG w sprawie zanieczyszczenia powietrza przez ozon
- B. Dyrektywy ustalające standardy emisji zanieczyszczeń do powietrza:**
- 1) Dyrektywa Rady 84/360/EWG w sprawie ograniczania zanieczyszczeń powietrza powodowanych przez zakłady przemysłowe
 - 2) Dyrektywa Rady 88/609/EWG w sprawie ograniczenia emisji niektórych zanieczyszczeń do powietrza z dużych obiektów energetycznego spalania paliw (znowelizowana Dyrektywą 94/66/WE)
 - 3) Dyrektywa Rady 89/369/EWG w sprawie zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza przez nowe zakłady spalania odpadów komunalnych
 - 4) Dyrektywa Rady 89/429/EWG w sprawie zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza przez istniejące zakłady spalania odpadów komunalnych
 - 5) Dyrektywa Rady 94/67/WE w sprawie spalania odpadów niebezpiecznych (w części dotyczącej powietrza)
- C. Dyrektywy ustalające dopuszczalne, ze względu na ochronę powietrza, ilości określonych związków w produktach:**
- 1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 94/63/WE z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie kontrolowania emisji lotnych związków organicznych (VOC) powstających wskutek magazynowania ropy i produktów petrochemicznych oraz ich dystrybucji z terminali do stacji obsługi
 - 2) Dyrektywa Rady 98/70/WE z dnia 13 października 1998 r. w sprawie jakości benzyny i olejów napędowych
- D. Standardy jakości wód:**
- 1) Ramowa Dyrektywa Rady 2000/60/WE dotycząca wody
 - 2) Dyrektywa Rady 80/778/EWG dotycząca jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, i Dyrektywa Rady 76/160/EWG w sprawie jakości wody w kąpieliskach, i Dyrektywa Rady

91/676/EWG dotycząca ochrony wód przed zanieczyszczeniem powodowanym przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych.

B. Normatywy dla ścieków:

- 1) Dyrektywa Rady 91/271/EWG dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych
- 2) Dyrektywa Rady 86/278/EWG dotycząca osadów ściekowych
- 3) Dyrektywa Rady 76/464/EWG w sprawie zanieczyszczenia spowodowanego przez niektóre substancje odprowadzane do środowiska wodnego Wspólnoty, i dyrektywy Rady dotyczące zrzutów substancji niebezpiecznych do wód: 74/464/EWG, 82/176/EWG, 83/513/EWG, 84/156/EWG, 84/491/EWG, 86/280/EWG, 88/347/EWG

E. Ramowe przepisy dotyczące odpadów i odpadów niebezpiecznych:

- 1) Dyrektywa Rady 75/442/EWG o odpadach
- 2) Decyzja Komisji 94/3/WE ustalająca listę odpadów
- 3) Dyrektywa Rady 91/689/EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych
- 4) Decyzja Komisji 94/904/WE ustalająca listę odpadów niebezpiecznych

F. Przepisy dotyczące spalania odpadów:

- 1) Dyrektywa Rady 94/67/WE w sprawie spalania odpadów niebezpiecznych
- 2) Dyrektywa Rady 89/369/EWG w sprawie zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza przez nowe zakłady spalania odpadów komunalnych
- 3) Dyrektywa Rady 89/429/EWG w sprawie zapobiegania zanieczyszczeniu powietrza przez istniejące zakłady spalania odpadów komunalnych

G. Przepisy dotyczące składowania odpadów:

- 1) Dyrektywa Rady 99/31/WE w sprawie składowania odpadów

H. Przepisy dotyczące opakowań i odpadów z opakowań:

- 1) Dyrektywa Rady 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych
- 2) Decyzja Komisji 97/129/WE ustanawiająca system identyfikacji materiałów opakowaniowych
- 3) Decyzja Komisji 97/138/WE ustanawiająca wzory formularzy bazy danych
- 4) Decyzja Komisji 99/177/WE ustanawiająca warunki naruszenia dla plastikowych klatek i palet w odniesieniu do poziomów stężenia metali ciężkich

I. Przepisy dotyczące indywidualnego postępowania z określonymi rodzajami odpadów:

- 1) Dyrektywa Rady 75/439/EWG w sprawie usuwania olejów odpadowych (ze zmianami zawartymi w dyrektywach: 87/101/EWG i 91/692/EWG)
- 2) Dyrektywa Rady 91/157/EWG w sprawie baterii i akumulatorów zawierających niebezpieczne substancje (ze zmianami zawartymi w Dyrektywach: 93/86/EWG i 98/101/WE),
- 3) Dyrektywa Rady 78/176/EWG w sprawie odpadów pochodzących z przemysłu dwutlenku tytanu
- 4) Dyrektywa Rady 86/278/EWG w sprawie ochrony środowiska, a szczególnie gleb, przy stosowaniu osadów ściekowych w rolnictwie
- 5) Dyrektywa Rady 96/59/WE w sprawie usuwania odpadów zawierających polichlorowane dwufenyle (PCB) i polichlorowane trójfenyle (PCT)

J. Przepisy dotyczące transgranicznego przemieszczania odpadów:

- 1) Rozporządzenie Rady 259/93/EWG w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów w obrębie, do Wspólnoty oraz poza jej obszar
- 2) Decyzja Komisji 94/575/EWG dotycząca procedur kontroli na mocy rozporządzenia Rady 259/93/EWG w sprawie nadzoru i kontroli przesyłania odpadów do niektórych państw nie należących do OECD
- 3) Decyzja Komisji 94/774/EWG w sprawie standardowego dokumentu przewozowego, o którym mowa w rozporządzeniu Rady 259/93/EWG

K. Dyrektywy dotyczące dopuszczalnych emisji hałasu z maszyn i urządzeń:

- 1) Dyrektywa Rady 79/113/EWG w sprawie zbliżenia przepisów prawa państw członkowskich dotyczących określenia emisji hałasu ze sprzętu i maszyn budowlanych (znowelizowana Dyrektywą 81/105 l/EWG)
- 2) Dyrektywa Komisji 84/405/EWG dostosowująca do postępu technicznego Dyrektywę Rady 79/113/EWG
- 3) Dyrektywa Rady 80/51/EWG w sprawie ograniczenia emisji hałasu z ponaddzwiękowych
- 4) statków powietrznych

- 5) Dyrektywa Rady 89/629/EWG w sprawie ograniczenia emisji hałasu z cywilnych ponaddźwiękowych samolotów odrzutowych
 - 6) Dyrektywa Rady 84/532/EWG w sprawie zbliżenia aktów prawnych Państw członkowskich dotyczących fabryk elementów budowlanych wraz z maszynami i urządzeniami
 - 7) Dyrektywa Rady 84/533/EWG w sprawie zbliżenia przepisów prawa państw członkowskich dotyczących dopuszczalnego poziomu mocy akustycznej „A” sprężarek
 - 8) Dyrektywa Komisji 85/406/EWG dostosowująca do postępu technicznego Dyrektywę 84/533/EWG
 - 9) Dyrektywa Rady 84/534/EWG w sprawie zbliżenia przepisów prawa państw członkowskich dotyczących dopuszczalnego poziomu mocy akustycznej „A” żurawi wieżowych
 - 10) Dyrektywa Rady 84/535/EWG w sprawie zbliżenia przepisów prawa państw członkowskich dotyczących dopuszczalnego natężenia hałasu generatorów spawalniczych
 - 11) Dyrektywa Rady 84/536/EWG w sprawie zbliżenia przepisów prawa państw członkowskich dotyczących dopuszczalnego poziomu mocy akustycznej „A” agregatów prądotwórczych
 - 12) Dyrektywa Rady 84/537/EWG w sprawie zbliżenia przepisów prawa państw członkowskich dotyczących dopuszczalnego poziomu mocy akustycznej „A” zmechanizowanych ręcznych kruszarek betonu i młotów
 - 13) Dyrektywa Komisji 85/409/EWG dostosowująca do postępu technicznego Dyrektywę Rady 84/537/EWG
 - 14) Dyrektywa Rady 86/622/EWG w sprawie ograniczenia hałasu emitowanego przez koparki hydrauliczne, koparki linowe, sycharki, ładowarki i koparko-ładowarki
 - 15) Dyrektywa Komisji 89/514/EWG dostosowująca do postępu technicznego Dyrektywę Rady 86/622/EWG
- L. Dyrektywy dotyczące dopuszczalnych emisji hałasu sprzętu gospodarstwa domowego i kosiarek do trawy:**
- 1) Dyrektywa Rady 86/594/EWG dotycząca hałasu emitowanego przez zmechanizowany sprzęt domowy
 - 2) Dyrektywa Rady 84/538/EWG w sprawie zbliżenia przepisów prawa państw członkowskich dotyczących dopuszczalnego poziomu mocy akustycznej „A” kosiarek do trawy